

Za zmago Ljudske fronte na volitvah, za zmago bratstva, enotnosti in enakopravnosti jugoslovanskih narodov!

PAROLE LJUDSKE FRONTE ZA VOLITVE V USTAVODAJNO SKUPŠČINO

1. Volitve v Ustavodajno skupščino naj bodo praznik vseh narodov Jugoslavije, pregled njihovih sil, njihove enotnosti, njihove odločnosti, da branijo in razvijajo pridobitve velike narodno-osvobodilne borbe.

Živele volitve v Ustavodajno skupščino, prve svobodne volitve jugoslovanskih narodov.

2. Z volitvami v Ustavodajno skupščino se odloči, kako bo končno urejena naša domovina; rešuje se vprašanje nadaljnjega razvoja naše demokracije, ljudske oblasti, učvrstitve bratstva in enakopravnosti narodov Jugoslavije; rešuje se vprašanje nadaljnje obnove naše dežele in ustvarjanja pogojev za boljše življenje širokih ljudskih množic. S tem, da glasuje na volitvah v Ustavodajno skupščino za listo Ljudske fronte, glasuje vsak državljani Jugoslavije za svojo deželo, za svoje ljudstvo, za sebe in svoje otroke, za boljšo in srečnejšo bodočnost.

Naj ne bo niti enega državljan demokratične federativne Jugoslavije, ki se ne bi udeležil volitev v Ustavodajno skupščino!

3. Samo Ljudska fronta je bila sposobna obnoviti Jugoslavijo kot novo državo enakopravnih narodov. Brez Ljudske fronte, brez narodno-osvobodilnega gibanja in narodno-osvobodilne borbe bi Jugoslavije ne bilo več. To so prve splošne volitve, ki se jih naši narodi udeležujejo v bratstvu in enakopravnosti. Tudi na njih bodo pokazali, da sta njihovo bratstvo in enotnost nezlomljiva in da se bodo ob njih razbili vsi sovražni napadi v miru, kakor so se razbili v vojni!

Za zmago Ljudske fronte na volitvah, za zmago bratstva, enotnosti in enakopravnosti jugoslovanskih narodov!

4. Na volitve v Ustavodajno skupščino stopajo narodi Jugoslavije, organizirani v federalne enote. V teh enotah, v federativni Jugoslaviji so uresničili vse svoje narodne pravice, svoje stoletne težnje po enotni, močni državi južnih Slovanov.

Vsak Srb, Hrvat, Slovenec, Makedonec in Črnogorec glasuje z udeležbo pri volitvah in glasovanjem za listo Ljudske fronte za svojo narodno enakopravnost in za svobodno, močno, neodvisno Jugoslavijo.

5. V demokratični federativni Jugoslaviji so narodne manjšine dobile vse pravice. Zmaga Ljudske fronte pri volitvah pomeni zanje ohranitev in nadaljnje razvijanje njihovih narodnih pravic.

Naj ne bo niti enega šiptarja, Madžara, Romuna, Slovaka, Čeha, Turka, Italijana, državljan demokratične federativne Jugoslavije, ki se ne bi udeležil volitev in glasoval za listo Ljudske fronte, za svojo svobodo in enakopravnost!

6. Borci, podoficirji, oficirji in politični delavci Jugoslovanske armade so prelili potok krvi v borbi proti fašističnim osvajalcem in domačim izdajalcem, v borbi za enakopravnost in enotnost naših narodov, za njihovo pravico, da sami odločajo o svoji usodi. Šele v demokratični federativni Jugoslaviji so naši vojak dobili pravico, da tudi na volitvah odločajo o usodi svoje dežele. Vsak borec Jugoslovanske armade naj glasuje za listo Ljudske fronte, za izročilo stotisočev padlih tovarišev, najboljših sinov ljudstva, za svobodno, neodvisno in močno Jugoslavijo!

Živela naša slavna Jugoslovanska armada, čuvar pravic in neodvisnosti demokratične federativne Jugoslavije!

7. Naši kmetje so dali največje žrtve v borbi proti okupatorju in domačim izdajalcem, bili so glavni izvir sil v borbi za zmago nad sovražniki neodvisnosti naše dežele, svobode in demokracije. V demokratični federativni Jugoslaviji so kmetje dobili zemljo, dobili so pravico, da odločajo o svoji usodi in da skupno z ostalim delovnim ljudstvom odločajo o usodi države; da svobodno izbirajo ljudsko, svojo, kmečko, oblast; dobili so vse možnosti, da se kulturno in gospodarsko dvignejo, da organizirajo svoje združeno gibanje. Z udeležbo pri volitvah v Ustavodajno skupščino, z glasovanjem za listo Ljudske fronte kmetje glasujejo in odločajo o svojih kmečkih pravicah, o svoji oblasti, o svoji bodočnosti, o bodočnosti svojih potomcev, o boljšem življenju.

Živeli naši junaški demokratični kmetje, garancija zmage Ljudske fronte na volitvah v Ustavodajno skupščino!

8. Delavski razred Jugoslavije je bil v prvih vrstah borbe proti okupatorju in njegovim pomočnikom. On je tudi danes v prvih vrstah pri naporih za obnovo in izgradnjo domovine. V novi državi si je delavski razred priboril vse politične in socialne pravice ter dobil vse možnosti, da se skupno z ostalim delovnim ljudstvom, posebno pa s kmeti, bori za boljše življenje, za osvoboditev delovnega ljudstva od surovega ropanja in izkoriščanja; dobil je pravico, da tudi z volitvami odloča o nadaljnjem izboljšanju življenja in o usodi delovnega ljudstva. Z udeležbo pri volitvah in glasovanjem za listo Ljudske fronte glasuje delavski razred za utrditev in nadaljnje razvijanje svojih pravic, za pravice vsega delovnega ljudstva, za zvezo delavcev in kmetov, za resnično ljudsko demokracijo.

Živel delavski razred Jugoslavije, neustrašni borec za zmago Ljudske fronte!

9. Napredna inteligenca je v tej vojni dala svoj prispevek za zmago Ljudske fronte. Demokratična federativna Jugoslavija je vrnila inteligenci dostojanstvo umskega delavca in zvestega

služabnika ljudstvu in domovini. Ustvarjeni so vsi pogoji za svobodno razvijanje umskih delavcev, za svobodno in plodovito kulturno izpopolnjevanje in ustvarjanje na vseh področjih. Brez zmage Ljudske fronte se ne more izboljšati gospodarski položaj, ne morejo se ustvariti materialni in zagotoviti politični pogoji za napredek in razvoj inteligence.

Na volitve za dostojanstvo in boljše življenje inteligence, za zmago Ljudske fronte!

10. Žene so si šele v demokratični federativni Jugoslaviji priborile pravice človeka in državljanke, za kar se imajo zahvaliti zmagam Ljudske fronte in narodno-osvobodilni borbi, katere so se tudi same v ogromni meri udeležile. Pridobile so si pravico, da odločajo o svoji usodi, o usodi svoje domovine, svojih otrok in njihove bodočnosti. To pravico bodo izkoristile, da bi tako za vedno utrdile priborjene pridobitve, svoje človeške in državljanske pravice.

Junaške žene Jugoslavije, vse na volitve v Ustavodajno skupščino! Vse glasove za listo Ljudske fronte, za pravice žena, za pravice matere, za varstvo otrok!

11. V borbi za osvoboditev svoje domovine, za bratstvo in enotnost njenih narodov si je herojska mladina Jugoslavije priborila svoje državljanske in mladinske pravice. Pred mladim pokolenjem Jugoslavije so odprta vsa pota borbe za boljše življenje, za kulturno ustvarjanje, za nesebično službo najvišjim idealom domovine in naprednega človeštva. Mladina si je priborila pravico svobodnega dela in svobodne šole. Na volitvah v Ustavodajno skupščino bo pokazala prav tako enotnost, zavest in odločnost, kakor jih je pokazala v vsej dosednji borbi za svoje in ljudske pravice.

Živela junaška mladina Jugoslavije, bodočnost domovine, plemeniti in neustrašni borec za ideale Ljudske fronte, za srečno bodočnost narodov Jugoslavije!

12. Narodi Jugoslavije so v borbi proti nemškimi fašističnim osvajalcem, v borbi proti domačim izdajalcem, ki so pred vojno nasilno odtrgali Jugoslavijo od velikega ruskega naroda, skovali nezlomljivo zvezo z Zvezo Sovjetskih Socialističnih Republik. Ta zveza je vznikla iz žrtve in junaštev najboljših sinov sovjetskega in jugoslovanskega ljudstva. Ona je njihovo izročilo in svetinja vsakega državljan naše domovine. Zmaga Ljudske fronte pri volitvah v Ustavodajno skupščino jamči nerazdružljivo bratstvo, politično, kulturno in gospodarsko sodelovanje z velikim ruskim narodom, s Sovjetsko zvezo.

Živela bratska Sovjetska zveza, močna opora svobodoljubnih narodov v borbi za demokracijo, neodvisnost in svobodno notranji razvoj!

13. Nova Jugoslavija je razvila in bo vedno bolj razvijala gospodarske, kulturne in politične vezi z Rusi, Ukrajinci, Belorusi, s Poljsko republiko in Českoslovaško republiko. To sodelovanje je vzniklo in se učvrstilo v vojni ter se bo še bolj razvijalo in krepilo v miru. Nova Jugoslavija uresničuje bratstvo z bolgarskim narodom. Z zmago Ljudske fronte triumfirajo politika bratstva in enotnosti slovanskih narodov. Zmaga Ljudske fronte je zmaga politike najprisrčnejših odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo. Ona zagotavlja vse globlje in vse bolj vsestranske bratske odnose z Bolgarijo. Tako bomo končno našo skupno usodo vzeli v svoje roke.

Živela Ljudska fronta, nosilec politike bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije in bolgarskega naroda, nosilec politike solidarnosti slovanskih narodov!

14. Ljudska fronta je povedla Jugoslavijo v vojno na strani Združenih narodov, na strani velikih zaveznikov Anglije, Sovjetske zveze, Amerike. V naši državi je ona edina utrjevala zavezniki blok, razvijala vsestranske odnose z velikimi zavezniki in bila ter ostala zvesta idealom Združenih narodov.

Živeli naši veliki zavezniki — Sovjetska zveza, Anglija in Amerika! Živela enotnost in solidarnost Združenih narodov!

15. »Neki gospodje iz opozicije se bavijo z mislijo, ali bi ne bilo bolje s kakršnokoli pretezo ne iti na volitve in izzvati na ta način kakršno koli intervencijo nekih zaveznikov v korist opozicije oziroma, bolje rečeno, reakcije. Te ljudi varajo določeni dogodki v nekaterih sosednjih državah in to jih zelo vzpodbuja. Pozabljajo eno stvar, ki igra važno in še kako važno vlogo, in ta je: Jugoslavija je neodvisna država, ki je to svojo neodvisnost izvojevala kot enakopravna zaveznica na strani Združenih narodov in je plačala to svojo svobodo in neodvisnost s potoki krvi in stotisoči žrtev.« (Tito).

Proč z reakcionarno opozicijo, ki hoče z izdajo in pomočjo tuje reakcije vrniti staro, protiljudsko, tiransko in vazalno Jugoslavijo! Živela svobodna in neodvisna Jugoslavija!

16. »Ljudska fronta se zaveda, da vse te naloge lahko uresniči samo tako, da se uvede tak notranji red, kakršen je predviden v programu Ljudske fronte, to je republikanska oblika, osnovana na federativni skupnosti popolnoma enakopravnih narodov Jugoslavije, na resnični demokraciji, ki temelji na socialnih in političnih pravicah najširših ljudskih množic.« (Tito).

Živela federativna ljudska republika Jugoslavija!

IZVRŠNI ODBOR LJUDSKE FRONTE JUGOSLAVIJE.

Izročitev jugoslovanskih odlikovanj sovjetskim zdravnikom

V kabinetu predsednika Začasne narodne skupščine so večeraj popoldne izročili odlikovanja sovjetskim zdravnikom, in sicer: Red za zasluge za narod I. stopnje polkovniku Anatoliju Anatolijeviču Kazanskemu Red za zasluge za narod II. stopnje pa majorju Mihajlu Fedoroviču Ivaskinu. Svečani izročitvi odlikovanj so prisostvovali poleg predsednika Začasne narodne skupščine dr. Ivana Ribarja in tajnika Milana Peruničiča, načelnik sanitetnega oddelka ministrstva za narodno obrambo dr. Gojko Nikoliš, njegov pomočnik polkovnik dr. Herbert Kraus in tajnik Začasne narodne skupščine Omer Pluhič. Po izročitvi odlikovanj je predsednik dr. Ivan Ribar

pozdravil odlikovanca polkovnika Kazanskega in majorja Ivaskina s kratkim govorom, v katerem je med drugim dejal: »Predsedništvo narodne skupščine vaju je odlikovalo s tem visokim odlikovanjem na predlog predsednika vlade, ministra za narodno obrambo maršala Tita. Vi ste storili na zdravstvenem polju zelo veliko. Ne samo ono, kar se je moglo storiti, temveč mnogo več. Vi ste prišli na pomoč nam, našim narodom in našim borecem. Storili ste vse s prisrčno predanostjo. Jaz vam od srea čestitam.« Na besede predsednika dr. Ribarja je odgovoril sanitetni polkovnik Rdeče armade Anatolije Anatolijevič Kazanski, ki je med drugim dejal:

»V imenu vseh tovarišev se zahvaljujem maršalu Titu in predsedništvu Začasne narodne skupščine za visoko priznanje, ki ste nam ga izkazali s tem odlikovanjem. Jugoslovanska odlikovanja nas bodo vedno spominjala na skupno borbena delavnost proti skupnemu sovražniku, kakor tudi na zmago nad njim. Spominjala nas bodo, da je treba tudi v bodoče nuditi našo zdravstveno pomoč Jugoslovanski armadi. Ta odlikovanja pa bodo tudi neke vrste dokazi; predložili jih bomo generalisimu Stalinu, ki nas je poslal k Jugoslovanski armadi z nalogo, katero smo izpolnili. Dovolite mi, da se še enkrat iskreno zahvalim maršalu Titu in vam.«

Generalni major dr. Gojko Nikoliš k odlikovanju sovjetskih zdravnikov

Ob priliki odlikovanja, ko je predsedništvo Začasne narodne skupščine na predlog vrhovnega poveljnika Jugoslovanske armade maršala Josipa Broza-Tita, odlikovalo 17 sovjetskih zdravnikov za zasluge v narodno osvobodilni borbi na polju zdravstvene službe, je načelnik sanitetnega oddelka ministrstva za narodno obrambo generalni major dr. Gojko Nikoliš izjavil:

»Bratska Sovjetska zveza je dala na razpolago izbrani kader 22 zdravnikov in 14 visoko usposobljenih medicinskih sester že avgusta leta 1944. Največji pomen njihovega bivanja pri nas je v tem,

da so prišli v onem času, ko se je Narodno osvobodilna vojska pripravljala za odločilne udarce okupatorju. — Njihova glavna zasluga je v tem, da so pomagali pri organizaciji naše zdravstvene službe po načelih redne vojske ter na osnovi bogatih izkušenj Rdeče armade. Oni so nam nudili primer znanstvenega zdravstvenega dela, s katerim je prežeto zdravstveno delovanje Rdeče armade. Popolnoma so se stavili na razpolago naši armadi in so delali na vsakem mestu, kjer je bilo treba v najtežjih trenutkih naše borbe skupno z našimi borci. Njihova navzočnost je bila eden izmed dokazov bratstva naših dveh armad.

I. kongres Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev za Slovenijo

Pozdrav maršala Tita

I. sindikalnemu kongresu v Sloveniji

Maršal Tito je poslal I. sindikalnemu kongresu Slovenije, ki se je vršil v Ljubljani, naslednjo pozdravno brzojavko:

»Dragi tovariši! Kljub svoji najboljši volji mi preoblica državnih poslov ne dovoljuje, da se odzovem vašemu vabilu ter obiščem kongres. Dovolite mi, da po tej poti pošljem vsem udeležencem kongresa svoj prisen pozdrav in mnogo želja za uspešno delo kongresa. Vem, da se zavedate velikega pomena vašega kongresa tako v pogledu zaščite koristi delavskega razreda odnosno vseh sodelavcev, kakor tudi v pogledu obnove naše razrušene domovine. Ob tej priliki želim podčrtati požrtvovalno delo slovenskih delavcev in ljudske inteligence pri obnovi vaše ožje domovine Slovenije ter lepe uspehe, ki ste jih dosegli v proizvodnji, kar služi v zgled ostalim krajem Jugoslavije. Nadaljujte svoje delo po tej poti, povečajte še bolj proizvodno sredstvo, potrebnih za življenje naših narodov, ker boste s tem največ doprinesli k okrepitvi narodno-osvobodilne borbe in ustvaritvi boljših pogojev za življenje delovnega ljudstva. — Smrt fašizmu — svoboda narodu! — Maršal Jugoslavije Josip Broz - Tito.«

šel, bodo državni uradniki in državni uslužbenci vključeni v splošno socialno zavarovanje. Vprašanje pokojnin državnih uslužbencev in zavarovanje za primer bolezni bo rešeno v okviru socialnega zavarovanja, ki se bo postopno razširilo na vse one, ki žive od mezd za svoje delo. Novi zakon o reševanju delavskih sporov in zakon o delavskih zapuščinah tvorita šele uvod v vrsto zakonov, ki bodo zamenjali stare socialne zakone. Stojimo pred reformo inspekcije dela in posredovanja dela. Vprašanje delovnih sil v inozemstvu, zlasti naših slovenskih rudarjev v Franciji, Belgiji in Nemčiji postaja vsak dan bolj pereče. Naloga naše narodne oblasti je, da desetisoče naših rudarjev in drugih delavcev vrne v domovino. Drugim pa, ki se ne bodo vrnili, bo potreba za mednarodnimi pogodbami zaščititi položaj in jih izenačiti z ostalim delavstvom. O vsaki novi uredbi se ministristvo za socialno skrbstvo predhodno posvetuje z glavnim odborom strokovnih zvez. Potrebno pa je tudi, da o vseh uredbah in zakonih razpravljajo vsi sindikalni forumi, da bodo ti zakoni pripravljeni tako, da bodo v resnici služili svojemu namenu.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu Narodne vlade Slovenije

je pozdravil kongres minister za industrijo in rudarstvo Franca Leskošek. Prikazal je borbo delavskega razreda Slovenije v bivši Jugoslaviji in njegov veličasten delež v domovinski vojni. Takoj po osvoboditvi so delavci s svojim znanjem in udarniškim delom pokazali, da so tista sila, ki bo tudi v bodoče gradila našo državo. Delavski razred je udarniško delal v rudnikih, tovarnah in delavnicah. Rudarji so dali vse iz sebe, prav tako kovinarji in tudi drugi. V začetku, ko še ni bilo dovolj hrane, so bili delavci mnogokrat tako izžepani, da so komaj zmagovali napor. Toda zavest dela jih je krepila, da so storili dolžnost do naroda. Tovariši minister se je delavcem zahvalil, da so pomagali vladi, da je lahko takoj po osvoboditvi postavila v obrat vsa podjetja.

... v imenu sindikatov Jugoslavije

Za njim je spregovoril član glavnega odbora enotnih sindikatov Jugoslavije tov. Josip Sazi. Govoril je o pomenu kongresa, ki naj bo manifestacija enotnosti delavskega razreda. Poudaril je nalogo strokovnih zvez, da se najaktivneje udeležujejo v ljudski fronti, ki predstavlja zvezo delavskega razreda s kmeti in delovno inteligenco. Delavski razred se ne sme oddvajati od Osvobodilne fronte, kajti program fronte je tudi program delavskega razreda. Z vsemi silami mora delavski razred podpirati prizadevanje naših oblasti tudi na gospodarskem področju. Večja produkcija pomeni tudi boljše življenje.

... v imenu mesta Ljubljane

se je zahvalil slovenskim delavcem za njihovo požrtvovalnost v domovinski vojni predsednik narodno-osvobodilnega odbora pisatelj Fran Albreht. Dejal je, da bi se brez uspešne junaške borbe slovenskega delavstva nikdar ne izpolnilo besede Ivana Cankarja: »Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar.«

... v imenu slovenskih kmetov

je pozdravil kongres Ivan Hafner. Dejal je, da se slovenski kmet zaveda pomena enotnosti delovnega ljudstva pri čuvanju pridobitve narodno-osvobodilne borbe in dvigu produkcije, ki je predpogoj za obnovo domovine. Kmečki človek se pridružuje silnim naporom naših delavcev s svojim delom, ker se zaveda, da je od tega odvisno izboljšanje materialnega položaja delovnih množic vsega naroda. Še danes živijo nekateri profuljarski elementi kmetje proti delavcem. Toda kmečki ljudstvo se je v borbi povežalo z našimi delavci in ni sile, ki bi ju mogla razdružiti. Delavci pomagajo kmetu pri njegovem delu, kmetje pa bodo z življenjskim podpirali našega delavca. Tudi kmetje bodo udarniško delali, da bodo pridelali čim več, da bodo lahko čim več nudili delavcu in delovnemu inteligentu.

Nato je pozdravila kongres zastopnica APŽ tov. Angela Očepik, ki je poudarila povezanost slovenske, posebno delavske žene z narodno-osvobodilno borbo ter njeno voljo, da bo čim več doprinesla k hitri obnovi.

Delo ljudskih množic - osnova in garancija srečnejše bodočnosti

Nad 80.000 ljudi je v povorki in špalirju sodelovalo v nedeljski zmagoviti manifestaciji dela po ulicah Ljubljane

Ze v ranih nedeljskih urah so se začeli delavci in nameščenci posameznih sindikalnih organizacij zbirati za povorko. Na določenih zbirališčih je bilo pravo vrvenje tisočev izpisanih parol, zastav, slik, simbolov dela in delavske enotnosti, a višek vsega so bile improvizirane delavnice na vozovih in kamionih. Zvoki kovaških kladiv, ropot lopat, brnenje strojev iz raznih delavnic na kamionih so se mešali z zvoki harmonike, s pesmijo, vrisom in šalami radostno razpoloženih delavcev, ki so čakali na začetek povorke.

Navdušenje mestnega delavstva je naraslo, ko se je iz stranske ulice pojavila skupina kmečkih fantov in deklet, v živopisnih starinskih oblačilih, s kosami, srpi, grabljami in vilami na ramenih. Strojevodja ogromne železniške lokomotive na ljubljanski ulici je s signalnim piskanjem svojega stroja pozdravil kmete v belih narodnih nošah, ki so na to skupno manifestacijo dela pripeljali iz Bele Krajine z volovsko vprego celo stiskalnice.

»Živel delavci! Živela delavska enotnost!« je vzkliknil kmečki fant, ki je jeznil na čelu povorke in navdušeno mahal z okrašenim klobukom. Tudi ostali kmetje so vžhičeno pozdravljali svoje delavske zaveznike. To je bil preprost izraz ljubezni kmetov do delavcev.

Velik transparent: »Živela enotnost delavcev, kmetov in delovne inteligence!« ki ga je nosila kmečka mladina, neštete plapolajoče zastave ter pozdravljajoče roke in vzkliki borbenih parol so bili spontan izraz medsebojne povezanosti našega delovnega ljudstva, ki se je zbiralo in formiralo v svojo skupno manifestacijsko povorko.

Čestitka namestnikov Jugoslavije predsedniku prezidija Vrhovnega Sovjeta ob končni zmagi nad silami osi

Ob priliki končne zmage nad državami osi so poslali namestniki Jugoslavije predsedniku prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Mihailu Ivanoviču Kalininu v Moskvi brzojavko sledeče vsebine:

»Prosim Vas, da sprejmete ob priliki končne in popolne zmage nad silami fašizma in napadalnosti naše najprisrčnejše čestitke. Od srca želimo in upamo, da bodo naši bratski narodi — povezani tudi s tesnimi prijateljskimi vezmi, ki so dosegle vrhunec v tej vojni, ko so, borec se ramo ob rami, zadajali smrtne udarce večim sovražnikom — s svojim bodočim, bratskim in zavezniškim sodelovanjem, pripravili svoj delež v miru, napredku in blagostanju sveta.«

Na čestitko jugoslovanskih namestnikov je odgovoril predsednik Kalinin z brzojavko sledeče vsebine:

»Ob priliki zmagoslavne zaključka vojne, Vas prosim, gospodje namestniki, da prejmete moje iskrene, tople pozdrave in najboljše želje k vaši sreči in procvitu bratskih jugoslovanskih narodov.«

Razgovor dopisnika »Rdeče zvezde« z maršalom Titom

Moskva, 23. sept. (Tass.) V poročilu iz Beograd opisuje poseben dopisnik časopisa »Krasnaja zvezda« svoj razgovor z maršalom Titom in prvi med drugim:

»Ko govori Tito o svoji vojski, človek čuti, kako ljubi svoje častnike in vojake. Njegova edina skrb je, kako izvežbati svoje ljudi še bolj in vnesti v armado čim več discipline. Maršal pravi: »Predvsem je vojaštvu potrebno zdaj teoretično in praktično vežbanje. Skoraj vsi vojaki so bivši partizani. Borili so se dobro, toda niso še dovolj izolirani. Zdaj je armada začela s šolanjem. Posebno važno je šolanje podčastnikov. V vsaki armiji smo ustanovili tečaje za vojake, ki so se odlikovali v borbi. Te tečaje bodo zaključili z izpiti za podčastnike. Mladi častniki, ki so bili še nedavno partizani, tudi nimajo primerne teoretične šolanja. Zelo jim je potrebna vojaška znanost. V Jugoslaviji imamo šole za častnike, dve od njih sta bili organizirani leta 1942. med največjimi borbami. Imamo tudi dveletne častniške šole, v katerih je vpisano skoraj 2000 gojencev. Zdaj se jugoslovanska vojska pripravi tako kot v vojnem času trudi, da

bi se okoristila z izkusti Rdeče armade v kar največji meri.

Vojna je zapustila mnogo sirot, ki so jih adoptirali partizanski odredi. Za te otroke bodo v kratkem ustanovljene posebne šole.«

Maršal Tito je nato govoril o preobrazbi partizanske vojske v redno armado. Zelo ponosen je, da se je izkazalo za možno, vzgojiti v vojakih gotove kreposti, ki bodo v mirnodobnem vežbanju igrale važno vlogo. Posebna komisija izdeluje načrt za pravila jugoslovanske vojske. Maršal Tito je govoril z občudovanjem o velikem pomenu proučevanja izkustev Rdeče armade. Njegovi vojaki dejavno pomagajo pri obnovi gospodarskega življenja v deželi. Vojska je postavila preko 1400 mostov, zdaj popravljajo železnice in dela na polju.

Vojna se je končala, toda v gorovju je še vedno mogoče slišati streljanje. Boj proti ostankom ustašev in četniških tolp se še vedno nadaljuje. Maršal nas je popeljal v sosedno sobo in vzel v roko velik daljnogled. »Ta daljnogled so pred kratkim zaplenili moji vojaki,« je dejal Tito. »Bil je last Draže Mihajloviča.«

Tovariši Gašperšič, zastopnik Zveze mladine Slovenije. To so dokazovali kovači, ki nam kujejo novo srečnejše življenje. To so nam dokazali zidarji, ki nam iz ruševin gradijo nove domove. To nam s svojim delom dokazujejo nešteti tih delavci in nameščenci naših železnic, kovinarji, rudarji, tekstilci, graficari, prosvetarji, gradbeniki, gostinci, lesni, zadržni, monopolni, gospodarski, upravni in nešteti delavci in nameščenci vseh ostalih strok.

Kamion za kamionom, okrašen z zastavami in parolami, je prikazoval raznovrstno delo raznih strok. Za železniškimi delavci so ogromni simboli dela je prisopila ogromna lokomotiva z napisom: »Trst-Moskva« in »Trst-Varna«. Vzbudila je val silnega navdušenja. Oni, ki so stali v prvih vrstah, so se nagibali naprej, a oni zadaj so se dvigali na prste, da bi boljše videli ključavnice, avtomobiline, krojače, mizarje, rudarje, kovinarje, tekstilce, pečarje, gradbenike in neštete druge stroke, ki so na okrašenih vozovih in kamionih prikazovali razvojni proces svojega dela in rezultate svojih naporov v obnovi. Vesela pesem se je mešala z udarci kladiv in z vzklikanjem ljudski fronti, Titu, delavski enotnosti in povezanosti vsega delovnega ljudstva.

Delavci tvrdke »Eka« so na kamionu izdelovali in razdeljevali znake »Živel Titol«, pa tudi drugi so razdeljevali med gledalce izdelke, ki so jih izdelovali v sprevodu. Skupine delavcev v enotnih uniformah so nosile ogromne oblike, žage, sekire, vzvoje, pile, kladiva in ostale simbole svojega dela. Morje rdečih zastav se je prelivalo s plapolajočimi narodnimi in državnimi zastavami v slikovito skupnost z množico transparentov.

»Enotni zmagujemo v svobodni« je bila parola avtomobanov. Zlasti so bili navdušeno pozdravljeni jeniški kovinarji, ki so v nešteti kamionih prikazovali svoje delo v cernah, opekarah, apnenicah, mizarjih, plavžih in ostalih tvornicah. Istočasno pa so ponazorili razvoj svojega dela od začetka do sedaj. Ogromen plavž je nosil napis: »Rudo je topil, kri gorenjsko je kalil.« Oglarji so kuhali svoje ogle, kovači so kovali surovo železo v palice, žicarji so izdelovali in razdeljevali žico.

»S Titom na volišče, s kraljem na sodišče!«, »Rudarski krampi kopljejo reakciji groble,« »Mi pojem pesem zmage!« itd. so bile parole naših črnih revirjev, drug za drugim so sledili kamioni s ponazoritvami težkega rudarskega dela. Druga za drugo so sledile nepregledne vrste delavcev in nameščencev, katere so gledalci navdušeno pozdravljali.

Vzkliki enotnosti delovnega ljudstva Jugoslavije in vsega sveta so se mešali z navdušenimi ovacijami Titu in Stalinu, z borbenimi parolami in pesmimi. Delovno ljudstvo je začutilo moč svoje enotnosti in trdne povezanosti.

»S Titom od zmage do zmage!« so vzklikali tekstilci iz vseh tvornic in krajev, ki so na kamionih izdelovali razne izdelke. »Kakor smo tolkli okupatorje z orožjem, bomo tolkli reakcijo z delom!« je bila parola oblačil-

(Nadaljevanje na 4 strani.)

Pozdravi

... v imenu Zvezne vlade

Prvi je pozdravil kongres minister za socialno skrbstvo pri zvezni vladi dr. Ant. Kržišnik. Orisal je položaj delavcev in nameščencev v bivši Jugoslaviji, ko se je moral slovenski delavec skupno s tovariši ostalih narodov Jugoslavije boriti proti vladajoči reakciji za najosnovnejše človeške pravice. Leta 1941. je reakcija pokazala svoje pravo lice. Deloma je pobegnila v inozemstvo, deloma se doma zvezala z okupatorji. Slovenski delavec pa je odšel v gozlove ter je kot borec, poveljnik ali kot politični voditelj na vseh področjih borbe v celoti storil svojo dolžnost.

Z novo federativno demokratično Jugoslavijo se je spremeni tudi položaj delavskega razreda. Delavski razred ni več tlačena raja, marveč je skupno s kmeti in pošteno inteligenco postal temelj in nosilec državne oblasti. V zvezi s tem so dobile velik pomen naše strokovne organizacije. Strojne zveze ne bodo strlele samo za razredne koristi, kajti poleg njih imajo težko in odgovorno delo pri obnovi gospodarstva, dvigu proizvodnje, organizaciji borbe proti vsem sabotirjem in škodljivcem gospodarstva. Gospodarstvo in politika sta tesno povezana. Sindikati pa imajo tudi v volivni borbi častne pravice in dolžnosti. Slovenski delavci bodo prav tako kot njihovi ostali jugoslovanski tovariši oddali svoj glas za novo Jugoslavijo.

Narodna oblast in strokovne zveze so danes najtesneje povezane. Naša narodna vlada pristopa k ureditvi vseh zahtev, ki so jih postavile Strojne zveze delavcev in nameščencev za Jugoslavijo na svoji prvi konferenci januarja t. l. Zakon o socialnem zavarovanju za vso Jugoslavijo, je položil temelje našemu novemu socialnemu zavarovanju.

V teku je združenje raznih nosilcev socialnega zavarovanja. Naš novi federalni zavod že vrši likvidacijo starih nosilcev. Nova organizacija bo poenostavila in povežala dosedanje uprave. Vodila bo neizprosnu borbo proti birokraciji, ki je zlasti v tej ustanovi tako razpasena. Zato pa je potrebna aktivna pomoč sindikatov, ki bodo z nadzorstvom od spodaj in s kritiko preprečili vse pojave birokracije. Potrebna je tudi temeljita reforma zdravstvene službe, koordinacija zdravstvene politike s splošno zdravstveno politiko države. Posebna komisija osrednjega zavoda za zavarovanje v Zagrebu bo izdelala v sporazumu z ministristvom za socialno skrbstvo osnutek novega zakona o socialnem zavarovanju, ki bo predložen v pretni sindikalni, da povedo svoje mnenje. Z uredbo o plačah in mezdah so izenačene pravice in dolžnosti vseh delavcev, zasebnih in državnih. Z novim uradniškim zakonom, ki bo v kratkem iz-

Dvolično delo opozicije

Neki gospodje iz opozicije se bavijo z mislijo, ali bi ne bilo bolje s kakršno koli pretvezo ne iti na volitve in izzvati tako krkrško koli intervencijo nekih zavezniških veselil v korist opozicije oziroma, bolje rečeno, reakcije. Te ljudi varajo določeni dogodki v nekaterih sosednih državah in to jih zelo vzpodbuja. Pozabljajo na eno stvar, ki igra veliko in še kako važno vlogo, in ta je: Jugoslavija je neodvisna država, ki je svojo neodvisnost izvojevala kot enakopravna zaveznica na strani Združenih narodov ter plačala to svojo svobodo in neodvisnost s potoki krvi in stotisoči žrtev.

(Iz volilnega govora maršala Tita.)

Pogosto, točneje rečeno neprestano, so bili v svoji težki, pet let trajajoči borbi narodi Jugoslavije, njihovo osvobodilno gibanje, vodje tega gibanja in osvobodilna vojska naše dežele od vseh strani na vse mogoče načine od zunaj in od znotraj obkroževani.

Notranji sovražniki, agenti Nemcev, Italijanov in drugih okupatorjev, so nas obkroževali v prvi vrsti, da nam ne gre za osvoboditev dežele izpod okupatorjevega jarma, temveč za njeno boljše ureditev. Zdej, ko je dežela svobodna, se lahko vsak pošten človek prepriča, kako podlo in gnusno je bilo to obkroževanje. Zadevo notranje ureditve smo vedno prepuščali svobodni volji ljudstva — toda ljudstva, ne pa Hitlerjevih in Mussolinijevih agentov. To delamo tudi zdaj. Hrvatski fašisti so nas obkroževali, da smo agenti velsrbsva; da smo vojaki kralja Petra, ki so si pripeli peterokrake zvezde, samo da bi se maskirali. Paveličevi ideologi so v svojem obkroževanju pisali proti nam cele razprave o družbenem boljšeizmu in velsrbsstvu. Četniki Draže Mihajlovića, pa ne samo četniki, temveč tudi vsi tisti, ki so sledili Draži Mihajloviću ali mu skrivaj pomagali, so obkroževali borbo narodov Jugoslavije bodisi, da so trdili, da je to dejansko ustaško gibanje, ki se je s peterokrako zvezdo samo maskiralo, ali pa so trdili, da je to gibanje ene stranke, da je tisto, kar se dogaja v Jugoslaviji nesrečna borba med dvema sprtima skupinama — nacionalistično in komunistično. Tj ljudje niso mogli razumeti, da je borba, ki jo je začela Komunistična partija in ki jo vodi zdaj Ljudska fronta, dejansko borba vsega ljudstva za njegovo osvoboditev, da to ni noben začasn politični manever ali »spretno« zasnovana »taktika«, da bi se dosegli drugi cilji, ne pa tisti, ki jih ljudstvo želi in hoče in za katere se zavedno in organizirano bori.

Zato ne more nobenega poštenega Jugoslavana zdaj presenetiti, če sliši obkroževanje proti politiki Ljudske fronte ali sploh proti naši deželi. To so klevete tistih ljudi in skupin, bodisi doma ali v inozemstvu, ki se jim je v stari Jugoslaviji in v stari Jugoslaviji godilo dobro in ki jim ne gre v glavo, da bi mogli narodi streti okove in postati svobodni gospodarji na svoji zemlji, da lahko prenehajo biti igrača in drobiž za kramarske kupčije.

Zato ne more nobenega poštenega Jugoslavana presenetiti, če sliši klevete proti politiki Ljudske fronte, bodisi doma ali v inozemstvu, bodisi iz ust znanih političnih osebnosti, bodisi iz vrst skupinic, ki se imenujejo stranke, pa tudi ne iz ust takih pritlikavih žalostnih kreatur, kakor je Grga Zlatoper, ki so sposobne prodati za epa samo taboco čokolade, svojo vest in svojo domovino in svojo dušo.

Naša dežela je preživljala dobo nacionalnega preporoda posebne vrste. Zatirani narodi Jugoslavije, zatirani od znotraj in od zunaj, dovršujejo zdaj veliko delo svoje osvoboditve in svoje popolne nacionalne neodvisnosti. Mnogim, ki so imeli kakršne koli interes

v stari Jugoslaviji in ki jim je šlo v račun, da bi ohranili staro Jugoslavijo, so naši narodi pogosto tudi nehote stopili na kurje oko. Nemce so razbili, tudi Italijane so porazili, poraženi so tudi madžarski in bolgarski fašisti. Toda kakor se ta ali oni ni nadejal, ne žanje sadov borbe nihče drugi nego tisti, ki se je boril, sadove žanjejo narodi Jugoslavije. Vse te klevete in klevetniške kampanje imajo vedno drugo podlago, nego zatrjujejo sami obkroževalci. Če gre recimo za Istro, Trst, Koroško in Gorico, če gre za to, da naša vojska prežene iz teh naših dežel Nemce, tedaj tisti, ki nas obkrožujejo, ne bodo trdili, da so proti tej akciji naše vojske zato, ker nam ne priznajo teh krajev, ker mislijo, da bi morali pripasti Italijanom, temveč bodo trdili, da je to Hitlerjeva in Mussolinijeva metoda postavljanja pred izvršeno dejstvo. Če gre za našo narodno demokracijo, tedaj ti klevetniški ne bodo trdili, da so proti tej demokraciji zato, ker so v stari Jugoslaviji lažje dosegali svoje namene, zato, ker so lahko s staro Jugoslavijo delali mednarodne kombinacije, kakršne koli so hoteli. Ne, oni bodo trdili — mi smo proti sedanji Jugoslaviji zato, ker vladata v njej diktatura in oblast ene stranke.

Toda v primeri s temi klevetniškimi kampanjami — ki so zdaj ostrejšje zdaj zopet milejše, kar pač hoče doseči tisti, ki za temi kampanjami stoji — je mnogo podležja kampanja, prav za prav ne kampanja, kajti oni nimajo moči za kampanjo, so mnogo podležji manevri naše tako imenovane opozicije.

Ti manevri »opozicije« so preračunani na povzročanje zunanjih težkoč naše dežele, na oviranje notranje konsolidacije, na obnovo in izgradnjo naše dežele. Ti manevri so malone vedno preračunani na to, da bi izvalili nekakšno pomoč »opozicije« od zunaj in ne toliko, da bi zbrali ljudstvo na platformi ali programu »opozicije« (opozicija s tem programom še nikjer ni prišla na dan.)

Delo Zasnovega parlamenta je že v naprej nemogočilo mnoge manevre, ki jih je bila pripravila, ali ki jih dela sedaj »opozicija« na čelu — če opozicija sploh ima čelo, vodstvo — z Milanom Grolom. V prvi vrsti so se slišali očitki, da v Jugoslaviji ni svobodnih strank razen Ljudske fronte, ki pa da je zopet samo stranka, ne pa etnotna organizacija raznih skupin in strank. Toda zakoni so dovolili stranke in tudi stranko Milana Grola. Govorilo se je, da v Jugoslaviji ni svobodnega tiska. Toda zakoni so dovolili svobodni tisk tudi skupinam izven Fronte, a Milanu Grolu je dala vlada na razpolago tudi papir, da bi izdal svoj glasilo, ki naj bi se imenovalo — o, narobe svetl — »Demokracija« itd.

Skratka: »opozicije« je omogočeno, da bi šla med ljudstvo pod istimi pogoji in v istih okolnostih, v katerih gre tudi Ljudska fronta.

Toda »opozicija« bodisi da noče na volitve, ali pa pojde samo na okrožnih listah. To je »Politika« objavila včeraj. Kmalu bomo slišali iz inozemstva, seveda tudi iz ust Grga Zlatopera preko londonskega radia, da Grol zato noče na volitve, ker opozicijo oviramo v njenem delu, ker ji ne onemogočena udeležba na volitvah, ker je na stotisoče državljanov — pristašev »opozicije« izgubilo volilno pravico (»Ewening Standard« je nedavno pisal, da je v Jugoslaviji izgubilo volilno pravico 60% državljanov. Gospod Grol in Grga Zlatoper bosta najbrž to število zmanjšala, zaradi večje verjetnosti, takole na 50%). To bo najbrž tudi pretveza gospoda Grola — čisto v skladu z njegovo reakcionarno, dvolično »demokracijo«.

Kaj pa je prav za prav razlog take taktike »opozicije« v volilni borbi? Prvič. Razlog je v slabosti opozicije, v tem, da opozicija nima moči med

ljudstvom in da bi bila pod demokratičnimi volilnimi zakoni, kakršne je izglasoval Začasni parlament, v volilni borbi strahovito poražena. Okrog opozicije se zbirajo zdaj vsi tisti ostanki fašizma in reakcije, ki so bili kot okupatorjevi hlapi v borbi proti ljudstvu poraženi. Neznatno število tistih najbolj vnetih, ki so bili med vojno dejansko vojaki tretjega rajha in Ducejeve Italije, je izgubilo volilno pravico. Med njimi so seveda tudi pristaši gospoda Grola in »opozicije«. Toda tega ni krivo ljudstvo, temveč oni sami, ker so bili v službi sovražnikov Jugoslavije, domovine, in zato je naravno, da sedaj ne morejo odločiti o usodi naše dežele, saj so bili povezali svojo usodo z okupatorjem in skupaj z njim so razbijali in razkosavali to deželo. Toda »opozicija« noče povedati, da so to ljudje, ki so služili okupatorju. Ona bo trdila — da so to nasprotniki »režima« in da pod pretvezo odvzema volilne pravice najbolj vnetim pomagajem okupatorjev »režim« dejansko obračunava s svojimi nasprotniki. Mar to ni podobno tisti lažnjivi, podli in klevetniški propagandi, kakršno so delali recimo četniki Draže Mihajlovića, češ, da partizani pod pretvezo kaznovanja okupatorjevih hlapev dejansko pobijajo Srbe, da se bore pod pretvezo borbe proti okupatorju za uničenje srbsva in ustaličenje komunizma, da obračunavamo s sovražniki komunizma?

Drugič. Razlog je v tem, ker hoče »opozicija« nadomestiti svojo slabost doma s tujo močjo iz inozemstva. Ona lahko doseže to samo, če netočno, t. j. lažno prikazuje položaj v Jugoslaviji. Toda kakšno pomoč lahko dobi, da bi s pomočjo inozemstva svojo moč doma povečala? Svojo moč lahko poveča samo, če bi ji kdo iz inozemstva pomagal obnoviti staro stanje v Jugoslaviji, spremeniti temelje nove Jugoslavije. To pomeni, da bi se mogla njena moč doma povečati samo, če bi kdo prisilil narode Jugoslavije, da bi se odpovedali svojim pravicam, to je federaciji kot načelu njihovega skupnega življenja, da bi se odpovedali ljudski oblasti, ki jo volijo in izmenjajo vsi polnoletni državljani, če bi se odpovedali zunanji politiki, ki jim jamči nezavisen in svoboden notranji razvoj in končno, če bi se odpovedali svoji vojski in jeli ustanavljati staro jugoslovansko vojsko. Seveda to ni mogoče. Povratka k staremu ni in ne more biti, in sicer ne zato, ker bi tega ne dovolila katera stranka — recimo komunistična, — ali katero gibanje in skupnost strank — recimo Ljudska fronta, temveč, ker tega ne dovolijo in ne bodo dovolili narodi Jugoslavije, ki so opravili veliko zgodovinsko delo preoblikovanja svoje dežele in ki jih Ljudska fronta vodi ter predstavlja njihove interese. Opoziciji je dana možnost, da dela v okviru sedanjega stanja, lahko se celo bori na legalen demokratičen način proti obstoječemu stanju. Toda ona s tem ni zadovoljna. Ona hoče spremeniti obstoječe stanje. Ker pa nima dovolj moči, da bi ga spremenila demokratičnim putem, t. j. z udeležbo v volilni borbi, s konstruktivnim delom na izgradnji oblasti in obnovi dežele, hoče doseči to z nekakšno inozemsko intervencijo. Primer Bolgarije je za njo zelo poučen. Toda ne glede na to, da Jugoslavija ni Bolgarija, je treba ugotoviti, da če se je bolgarski opoziciji posrečilo trenutno prevariti bolgarsko ljudstvo, naša »opozicija« nima za to nobenega izgleda. Mi »opoziciji« lahko samo rečemo: izvolite med ljudstvo s programom ali brez programa, kakor hočete, samo črpajte moči iz naše dežele, naše rodne grude, za katero je ljudstvo prelilo toliko krvi, pa bomo videli, za koga so narodi Jugoslavije in ljudske množice, ali smatrajo sedanje stanje za nekakšen predhodni »režim« ali pa za nov red, za red resnične ljudske demokracije, za preporod svoje države in svojega narodnega življenja.

Ljudska fronta se ne jezi, da je v Jugoslaviji opozicija. Ona ne zameri opoziciji, da je taka, toda dolžnost Ljudske fronte je odkriti pred vsem ljudstvom njeno pravo lice, odkriti kdo vse stoji za opozicijo in kaj vse ona namerava.

Kakor smo videli, naša »opozicija« nima lica, nima določenega obličja. Ona govori eno, dela pa drugo, in celo tisto, kar govori, ni točno, temveč je tudi to lažno in dvolično. Ona govori o federaciji, hotela bi pa, da bi narodi Jugoslavije ne bili zastopani v Ustavodajni skupščini kot enakopravni narodi. Ona zatrjuje, da je za ljudsko oblast, toda ne za to sedanjo, ki jo ljudstvo voli in izmenjava, temveč za neko drugo. Ona govori o svojem patriotizmu, o težkih razmerah v naši deželi, in vsa njena politika je preračunana na to, da bi dosegla vmešavanje tujih držav v naše notranje razmere, vsa njena politika je preračunana na to, da povzroči in poveča težkoče, neizogibne v obnovi in urejevanju razdejanega dežele.

Za »opozicijo« se skrivajo spačeni obrazi izdajstva in zločinov. Izza razumnih glav Milana Grola se reži Draža Mihajlović, se reže Ljotičević in Nedićevi ideologi, ki pričakujejo od Grolove »demokracije« rešitve. Za »opozicijo« se skrivajo poraženi Paveličevi ustaši in Pavelič-Mačkovi »domobranci«. Za njo stoji nesramna Rupnikova bela garda. Če rečemo to komu iz opozicije, nam odgovori: »Saj nismo mi krivi, da nam oni slede.« Toda ljudstvo ne more tega gledati ravnodušno in prekrizanih rok. Če hoče kdo na kakršni koli način obuditi k življenju ubijalce in koljače, če omogoča pod pretvezo demokracije neovirano delo fašistov, korupcionistov, lopovov in požigalcev, je tak človek v vsakem primeru vsaj politično odgovoren pred ljudstvom, to se pravi ljudstvu ni treba in ono tudi ne more podpirati njegove politike.

Opozicija bi rada s svojo »taktiko« ovirala veliko delo narodov Jugoslavije, obstoječe v tem, da so si narodi Jugoslavije priborili pravico živeti v skupni državi kot svobodni in enakopravni in svobodno urediti svoje notranje življenje.

Cilj manevrov opozicije je v tem, da bi s pomočjo inozemstva omogočila zbiranje reakcionarnih sil v deželi in povratek v staro stanje.

Toda Jugoslavija je svobodna in neodvisna dežela in njeni narodi so prelili potoke krvi zato, da lahko sedaj sami odločajo o svoji usodi.

Antifašistični svet je bil v duhu Krimskih sklepov izpolnjen in spremljen v Začasni parlament. Kot parlament je izglasoval gotove zakone, ki jim nihče ne more očitati, da niso demokratski, niti, da ne izražajo volje večine ljudstva. Volitve v Ustavodajno skupščino so bile razpisane v duhu Krimskih sklepov — 3 mesece po osvoboditvi dežele. Jugoslavija ni bila v vojni na Hitlerjevi strani, ona se je borila ramo ob ramo z Združenimi narodi in ima vse pravice glede neodvisnosti in svobodnega notranjega razvoja, kakor jih imajo drugi člani Zdr-

ženih narodov. Zato sleparijo ljudstvo vsi tisti, ki govore o nekakšni »pomoči« iz inozemstva. Mi nismo nikoli razbijali zavezniškega bloka, temveč smo bili njegovi najzvestejši pristaši. Kolkor smo mogli in znali, samo s krvjo, z imetjem in z razumom delali na utrditvi tega bloka, za zmago zavezniške koalicije. Vsi poskusi tako domačih izdajalcev in okupatorjev, kakor tudi reakcije iz inozemstva, da bi odvrnili našo deležo od te poti, so ostali brezuspešni. Naša dežela si je priborila in obdržala pravico, da sama odloča o svoji notranji ureditvi, a zmotili so se in doživeli neuspeh vsi tisti, ki so upali, da ne bo tako, zlasti tisti, ki so v službi okupatorja mislili, da jih bo odgovornost pred ljudstvom rešil konflikt med zavezniki in intervencija zavezniške vojske v Jugoslaviji. Vse bajke, vse lažne vesti, vse širjenje glasov iz »zanesljivih virov«, vse to se je izkazalo kot neutemeljeno in lažnjivo, vse to je doživelo neuspeh. Tako je moralo biti, ker je takšna bila in takšna bo tudi v bodoče ostala nezlomljiva volja narodov Jugoslavije.

Kakšen bodi naš odgovor »opozicije«? Taktiko »opozicije« je seveda treba odkriti ljudskim množicam in pokazati jim pravo lice in naklepe »opozicije«. To pa še ne zadostuje, treba je storiti tri stvari, prav za prav mora vsak Jugoslavan, vsak pošten državljani naše domovine delati te tri stvari po dnevi in ponoči, vsak trenutek in vsakokoli uro.

Prvič, treba je najaktivneje pobijati vse poskuse, pa naj prihajajo od kogar koli, ki grejo za tem, da bi se razbila zakonitost in pravni red v naši deželi. Treba se je boriti za striktno postopanje po obstoječih zakonih, tako v volilni borbi po volilnih zakonih, kakor tudi po zakonih, ki se nanašajo na kaj drugega. Opozicija se lahko pri nas trudi, lahko se poslužuje pomoči iz inozemstva, samo v tem primeru, če bi pri nas ne postopali po zakonu, če bi vladala pri nas nered in nezakonitost.

Drugič, treba je varovati in nadalje utrjevati bratstvo, enotnost in enakopravnost narodov Jugoslavije. Bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije sta se izkazala med vojno kot trdnjava, ob kateri so se razbili vsi naklepi iz inozemstva, vsi poskusi domače reakcije, ob kateri so se razbile desetine nemških oklepnih divizij. Bratstvo in enotnost naših narodov bosta razbila v puh in prah tudi vse najnovejše manevre in naklepe »opozicije«.

Tretjič, treba je utrjevati enotnost ljudskih množic, izraženo v Ljudski fronti. Enotnost večine ljudstva, izražena v narodno osvobodilnem gibanju, je dosegla zmago nad vsemi sovražniki škkih oklepnih divizij. Bratstvo in enotnost ljudskih množic je mogla kljubovati vsem naklepom, vsem ofenzivam, vsem izdajstvom. Udeležba vsega ljudstva, zbranega v Ljudski fronti in okrog nje, udeležba vseh narodov Jugoslavije v volilni borbi in na volitvah bo razbila v puh in prah tudi najnovejše naklepe »opozicije«. Tu edinstvo nam jamči za zmago, za našo moč in za naš svobodni notranji razvoj.

Milovan Djilas.

Predvolilna aktivnost Ljudske fronte in strank v Ljudski fronti

Predvolilna akcija v Vojvodini

Predvolilna akcija v Vojvodini dobiva vse večji razmah. Narodi Vojvodine, ki so prvokrat v svoji zgodovini dobili avtonomijo, se pripravljajo na volitve tesno združeni v Ljudski fronti. Avtonomna pokrajina Vojvodine voli v sestavu federalne Srbije po odloku zvezne volivne komisije 41 poslancev. Ta številka je dobljena na osnovi štetja iz leta 1941, po katerem ima Vojvodina 1.663.889 prebivalcev.

Pri čiščenju volilnih imenikov je ljudstvo Vojvodine pokazalo visoko zrelost. Na številnih konferencah Ljudske fronte širom Vojvodine so pretre-

sali volilne imenike in ožigosali delo onih, ki so za časa okupacije sodelovali z okupatorjem. Vsi predlogi za črtanje so bili resno in vsestransko prediskutirani. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da so bili mnogi predlogi za črtanje iz imenikov odbiti že na samih konferencah.

Po konferenci pokrajinskega odbora Ljudske fronte Vojvodine so se vršile konference okrožnih odborov, na katerih so vsestransko osvetlili probleme v zvezi z agitacijo, ki mora biti drugačna kot predvolilna agitacija v stari Jugoslaviji. Množične konference so potrdile ono, kar so narodi Vojvodine

Nadaljevanje na 4. strani

S I. kongresa Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev Slovenije

Matevž Hace, predsednik ESZDN, otvarja kongres

I. kongres delegatov ESZDN v dvorani na Taboru

Predvolilna aktivnost Ljudske fronte in strank v Ljudski fronti

Nadaljevanje s 3. strani

že izrazili na volitvah v narodne odbore v Vojvodini. Narodi Vojvodine trdno in neomahljivo žele Tita in republiko. Minister Jovan Veselinović-Zarkov je ob pripravah za volitve med drugim dejal:

»V volilni kampanji bo Vojvodina skupno z vso demokrasko Srbijo in skupno z ostalimi narodi Jugoslavije, z vsemi silami delala na tem, da bo zagotovljena zmaga Ljudske fronte in s tem zmaga demokracije in popolna enakopravnost, ki jo njeni narodi in manjšine sedaj v polni meri uživajo. Vojvodina se zaveda, da ne more biti napredka in boljšega življenja v novi Jugoslaviji brez dokončnega zloma poslednjih ostankov fašizma in reakcije pri nas, brez popolne zmage demokracije, ustvarjene v narodno osvobodilni borbi.

Žene v Dubrovniku se pripravljajo na volitve

Protifašistična fronta žena v Dubrovniku je organizirala rajonske, predvolilne konference. Na teh konferencah so se žene spoznale s predpisi valivnega zakona in sprejeti so bili sklepi o delu žena v predvolilni kampanji. Predvolilne konference žena v Dubrovniku so potekale v znaku pripadnosti Ljudski fronti. V nedeljo se je vršila velika konferenca žena, na katero so prišle tudi delegatke iz Korčule, Konavljia, Pelješca in Mljeta.

Veliko zanimanje ljudstva Gorskoga Kotorja za volitve

V vsem Gorskem Kotorju vlada veliko zanimanje za volitve v Ustavodajno skupščino. Na vaških sestankih, ki se vrše po vseh krajih Gorskoga Kotorja vse ljudstvo, mlado in staro manifestira za republiko.

Plenarna konferenca mestnega odbora Ljudske fronte v Leskovcu

Mestni odbor Ljudske fronte v Leskovcu je imel v dvorani Doma kulture široko plenarno konferenco. Na konferenci je Krista Antulović, član Glavnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije podčrtal uspehe štiriletna borbe. Nato je prikazal prilike v stari Jugoslaviji in poudaril važnost bližnjih volitev. Svetozar Krstić, sodnik Vrhovnega sodišča Srbije pa je naglasil vlogo in naloge Ljudske fronte v zvezi z razpisom volitev.

Prva konferenca delegatov Zemljoradničke stranke v Novem Sadu

Delegati Zemljoradničke stranke iz vse Vojvodine so imeli konferenco v Novem Sadu, katere so se udeležili Marko Vujajić, podpredsednik Izvršnega odbora Zemljoradničke stranke in podpredsednik Časne narodne skupščine, dr. Miloš Moskviljević, minister za gozdarstvo Srbije in Miloš Popović, tajnik stranke. Govorniki so poudarjali, da je Zemljoradnička stranka pristopila v Ljudsko fronto zato, ker se je uverila, da se program Ljudske fronte popolnoma sklada s programom Zemljoradničke stranke in naglasili, da mora Zemljoradnička stranka podvzeti vse mere, da bo čim več prispevala za popolno zmago Ljudske fronte na bližnjih volitvah. Na koncu konferencie, ki je potekala v popolnem soglasju med vodstvom stranke in de-

legati Vojvodine v vseh vprašanih v zvezi z volitvami, je bil dosežen popoln sporazum v pogledu kandidatov za pokrajinsko listo.

Konferenca muslimanov v Sarajevu

Na poziv kulturnega muslimanskega društva »Preporoda« se je vršila v soboto konferenca muslimank v Sarajevu. Tajnik »Preporoda« je poudaril, da začena družstvo s svojim delom predvsem med ženami, ki so bile v preteklosti najbolj zapostavljene. Muslimanke so ovirali številni predsodki, da se niso mogle udeleževati v javnem življenju. Mnoge muslimanke so se borile v partizanih in spoznale, kako je bila muslimanska žena zaostala. V osvobodilni borbi so se izkazale kot dobre organizatorke, mnoge so postale oficirji, mnoge so bile odlikovane za hrabrost. Danes sodeluje muslimanka v vsem gospodarskem in sploh javnem življenju.

Zatem je Fadila Arnautović v svojem referatu dejala, da je glavna naloga društva posvetiti vso pažnjo muslimanskim ženam, da bodo v čim večjem številu sodelovale v javnem življenju in pri ljudski oblasti. V diskusiji so žene navdušeno odobravalе govornikom, ki so pozivali vse muslimanke na volitve, da tako manifestirajo svojo enakopravnost.

Konferenca Republikanske stranke v Kragujevcu

V soboto se je vršila v Kragujevcu konferenca republikanske stranke. Predsednik okrožnega odbora Ljudske fronte je v svojem govoru poudaril, da je republikanska stranka trdno združena v Ljudski fronti z ostalimi demokrati, ker je Ljudska fronta najboljše zagotovilo za ohranitev pridobite osvobodilne vojne. Nato je govoril generalni tajnik republikanske stranke, Vladimir Simič, ki je med drugim dejal: »Mi vidimo, da je edina pot, po kateri lahko gremo, pot Ljudske fronte. Sovražniki nam govorijo, da nimamo občutka za stvarnost. A jaz jim odgovarjam: »Mi vemo, kaj delamo!« Mi bomo tudi v naprej odločno vztrajali v Ljudski fronti, ker samo ona lahko zavaruje demokratske pravice in svobode, za katere smo se več kot 20 let borili.»

Nato je minister za gradnje federatne Srbije Aleksa Tomić govoril o protiljudskemu značaju monarhistične oblike vladavine, proti kateri se republikanska stranka že dolgo bori.

Manifestacije za republiko na Cetinju

Na Cetinju so se vršile konference Ljudske fronte, nakar je prišlo do spontanih manifestacij, v katerih je sodelovalo nad 4000 ljudi, mladine, žena, delavcev in kmetov. Manifestanti so vzklicali predsedniku Ljudske fronte maršalu Titu, predsedniku narodne vlade Črne gore Blažu Jovanoviću, Ljudski fronti in republiki, bratstvu slovenskih narodov, Sovjetski zvezi in generalisimu Stalinu.

Predvolilno zborovanje v Sarajevu

V dvorani delavskega doma v Sarajevu se je vršilo 21. septembra veliko predvolilno zborovanje, na katerem je govoril predsednik Narodne vlade Bosne in Hercegovine, Rodoljub Čolaković. V svojem govoru je predsednik

Čolaković prikazal pomen volitev organov ljudske oblasti ter je dejal med drugim:

»Za volitve v Konstituanto se pristajši Ljudske fronte pripravljamo kot za borbo, ker hočemo s temi volitvami dokazati, da je to, kar smo si v štirih letih priborili, trajno. To bomo potrdili s tem, da bomo volili ljudi, ki nam bodo dali ustavo in uzakonili tisto, kar si je ljudstvo priborilo.

Na eni strani imamo Ljudsko fronto, v kateri so zbrani vsi rodoljubi, ki so sodelovali v borbi za osvoboditev naše dežele izpod fašističnega okupatorja; na drugi strani pa so tisti, ki so ves čas sodelovali z okupatorjem. Ljudska fronta, ki je ustvarila veliko zvezo vseh jugoslovenskih narodov, ki je ustvarila ljudsko oblast, bo mirno pristopila k volitvam 11. novembra in izjavila, da je za republiko in za Trst.

Medtem pa se opira opozicija na inozemstvo in se zanaša na neke intervencije kot v Bolgariji in v Grčiji. Ta opozicija želi našo deželo, ki je dala preko 1.700.000 žrtve, novo vojno, ker upa, da bo s tem zopet prišla na oblast. Opozicija združuje vse tiste, ki so se še včeraj borili med seboj. Tako govorijo sedaj četniki o Mačku kot o novem predsedniku vlade, ustaši pa istočasno nazdravljajo Paveliču, Mačku in kralju Petru.

Dr. Maček je po svojem sestanku s kraljem Petrom izjavil, da bo v Jugoslaviji večina glasovala za kralja Petra, ta isti Maček pa je leta 1941 na vprašanje, zakaj ustaši koljejo Srbe, odgovoril: »Kaj to mene briga, bo vsaj več prostora za Hrvate.« V opoziciji so se združili vsi tisti ljudje, ki se bore za oblast. Poprej so se neusmiljeno klali med seboj, pomagali okupatorju, sedaj pa hočejo »rešiti ljudstvo, je zaključil predsednik Čolaković svoj govor.

Delovanje demokratske stranke na ozemlju demokratske federativne Jugoslavije dovoljeno

Ministrstvo za notranje zadeve demokratske federativne Jugoslavije je izdalo 20. septembra 1945 sledečo odredbo:

Na prijavo Milana Grola, ministra v pok. iz Beograda, glede obnove dela demokratske stranke — Zvezno ministrstvo za notranje zadeve na osnovi čl. 7, točke b) Zakona o združenjih, zborovanjih in drugih javnih nastopih in ker so izpolnjeni pogoji iz čl. 5. in 6. zakona — objavlja

Začasni odbor članov demokratske stranke v Ljudski fronti

Člani in pristaši demokratske stranke, ki so v Ljudski fronti, so imeli konferenco, na kateri so bili prisotni stari člani demokratske stranke iz vseh rajonov Beograda. Potem ko so minister za notranje zadeve zvezne vlade, Vlada Žečević, minister pravosodja Srbije, Miloš Carević in advokat Andrija Popović na kratko podali naloge demokratske stranke v Ljudski fronti, je bil izbran začasni odbor članov demokratske stranke za Beograd. V odboru so:

Dragović, Milan Vasiljević, Luka Anđelić, Zoran Kranjec, Stojan Nešić, Maks Brekler, Dragomir Rusićević, Andrija Popović, Dušan Djordjević, Miloš Zarević, Lazar Stanišić, Vlada Popović,

Nikola Popović, Djordje Jovanović, Aleksander Stojanović, Radomir Popović, Boško Braunović, Jovan Radulović, Vlajo Nikolik, Sreten Savić, Steva Zivković, Ljubomir Almatan, dr. Borislav Gratiš, Vladimir Radovanović, K. Aleksander Kojić, Milisav Topalović, Vlada Žečević, Vladan Bakavendić, Desimir Petrović, Jovan Popović, Veljko Vidaković, Sima Handžić, Bogoslav Milanović, Svetislav Damjanović in Milovan Karakašević.

Na konferenci je bilo sklenjeno, da bodo v nedeljo 23. t. m. po vseh rajonih Beograda konference, na katerih bodo izbrali delegate za federalno konferenco demokratov v Ljudski fronti.

Član glavnega odbora demokratske stranke Milo Carević, minister za pravosodje Srbije, je objavil ob priliki prijave Demokratske stranke po gospodu Grolu v »Glasu« članek, v katerem je med drugim napisal: »Demokratska stranka ima svoj glavni odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem kongresu stranke marca 1939. Poleg glavnega odbora, ki šteje 150 članov, ima stranka tudi svoj izvršni odbor 27 članov, ki ga voli glavni odbor kot izvršni organ stranke.

Vprašamo se, ali so podpisniki prijave, ki žele »obnoviti demokratsko stranke« in ki so poleg prijave predložili tudi program in statut stranke, bili v to pooblašeni po onem forumu stranke, ki odoča o vseh načelnih vprašanih stranke, spremembah in dopolnitvah programa in statuta? Niso pooblašeni, ker kongres demokratske stranke kot njen vrhovni forum sploh ni bil sklican, da reši v resnici načelno vprašanje: ali bo prijavljal stranko po današnjem sklepu. Kongres stranke sploh ni staval nobenega sklepa o spremembah in dopolnitvah programa in statuta stranke in program in statut, ki je bil predložen skupno s prijavo, sploh ni sklep demokratske stranke, ampak osebno delo podpisnikov.

Kdo so podpisniki prijave? Od 150 članov glavnega odbora je prijavo podpisalo vsega 23 članov. Od teh 23 članov glavnega odbora jih je deset istočasno v izvršnem odboru. Skratka, v obeh primerih neznatna manjšina glavnega in izvršnega odbora stranke. Prijave ni podpisal noben predstavnik okrajnega odbora stranke, noben član stranke ni z dežele — vseh 165 podpisnikov je iz Beograda, izvemšinekega advokata iz Kraljeva, za katerega pa ni gotovo, če je sploh član demokratske stranke. Med 165 podpisniki jih 19 nima volilne pravice. Četrtno podpisnikov predstavljajo upokojujenci. Drugo četrtno uradniki. Dalje je podpisalo 16 advokatov, a vsega skupaj trije delavci in trije kmetje, ki žive v Beogradu (1). 22 podpisnikov je brez poklica, dalje sta podpisala dva rentnika, 1 pop, 1 apotekar, a ostali so trgovci in kavarnarji. Za mnoge ni jasno, ali so sploh člani stranke.

Poglejte sedaj ta paradoks: ti in taki podpisniki, bedna manjšina glavnega odbora in manjšina izvršnega odbora s sumljivimi člani demokratske stranke — izpremenjen program stranke in njen statut in suvereno predpisujejo v členu 18 statuta, da dela stranke po tem programu, ki so ga brez pooblastila podpisali, vodi glavni odbor demokratske stranke, izvoljen na zadnjem kongresu stranke.

Če je ravnatelj tržaškega dnevnika »Il Lavoratore« Giorgio Jaksetich mudi na Goliniku pri svojem težko obolelem sinu, so italijanski dnevniški objavili vest, da je italijanska vlada imenovala Jaksetiča za člana italijanske konzulte v Rimu.

Glede na to imenovanje je Jaksetich objavil sledeče sporočilo: »Iz časopisja sem izvedel za svoje imenovanje za člana italijanske konzulte, javljam, da tega imenovanja ne morem sprejeti, ker je večina prebivalstva Julijske krajine, ki bi ga moral zastopati, ob najrazličnejših prilikah izrazila svojo voljo, združiti se z demokratsko federativno Jugoslavijo.

Kakor je znano, je bil Jaksetich od anglo-ameriškega vojnega sodišča obsojen na 18 mesecev ječe, proti čemur je celotni Trst protestiral z generalno stavko. Vojaška uprava mu je pred 18 dnevi dala 20 dni dopusta, ki mu ta teden poteče, tako da se bo moral vrniti v zapor.

Čuvanje nad zakonitostjo dejanj naše oblasti in poedincev je dolžnost in pravica slehernega državljanca.

Prisrčen sprejem generalmajorja Kvedra v Trstu

Generalmajor Dušan Kveder, doseđani pomočnik komandanta IV. Armade, je prisel v Trst, kjer je prevzel mesto predsednika Jugoslovske komisije za vojni plen, ustanovljene na osnovi posebnega sporazuma med angloameriško in jugoslovske vojske. Obenem s predsednikom komisije je prisela tudi skupina jugoslovskih oficirjev, članov imenovane komisije.

Ker je generalmajor Dušan Kveder bil poveljnik prvih jugoslovskih edinic, ki so zasedle Trst, ga je prebivalstvo že na potu v Trst, kakor tudi v Trstu samem prisrčno pozdravilo. Na Opčinah je množica obsula avtomobile dragih gostov s cvetjem. V Trstu je jugoslovske oficirje sprejela velika množica na trgu Dalmacija, zastopnica tržaskih antifašističnih žena pa je poklonila generalmajorju Kvedru sopek cvetja.

Obvezno pojasnilo k zakonu o volil. imenikih

Na osnovi čl. 28. Zakona o volilnih imenikih in na predlog ministra za Konstituanto, izdaja ministrski svet demokratske federativne Jugoslavije Obvezno pojasnilo čl. 20. Zakona o volilnih imenikih.

Da se v volilne imenike omogoči sprejem vojaških oseb, ki so odpušene iz vojske na dopust, počitek, bolezenski dopust, okrevanje itd. ali so demobilizirani po 24. septembru 1945, izvezte od odredbe člen 20. Zakona o volilnih imenikih, te osebe, v kolikor niso vpi-

sane v volilne imenike po svojem bivališču, lahko zahtevajo naknadno vpis v ta volilni imenik najkasneje dva dni pred volitvami.

Beograd, 18. septembra 1945.

Predsednik ministrskega sveta in minister Narodne obrambe, maršal Jugoslavije J. Broz-Tito

Podpredsednik vlade in minister za Konstituanto

Edvard Kardelj

Slede podpisali ostalih ministrov.

Obvezno navodilo za uporabo Zakona o volitvah narodnih poslancev v Ustavodajno skupščino

Na osnovi člena 90. Zakona o volitvah narodnih poslancev v Ustavodajno skupščino (Zvezno skupščino in Skupščino narodov) izdajam obvezno navodilo št. 2 za sprejem Zakona o volitvah narodnih poslancev v Ustavodajno skupščino.

I. Člen 28. Zakona o volitvah narodnih poslancev v Ustavodajno skupščino, po katerem mora federalno listo podpisati po 10 volilcev iz dveh tretjin okrajev v najmanj polovici volilnih okrožij federalne enote oziroma pokrajine, moramo razumeti tako, da morajo biti podpisniki iz dveh tretjin okrajev v vsakem volilnem okrožju, ki tvorijo najmanj polovico skupnega števila volilnih okrožij te federalne enote oziroma pokrajine in ne iz dveh tretjin okrajev v vsej federalni enoti, oziroma pokrajini.

II. Vojaške osebe, ki so odpušene iz vojske na dopust, počitek, bolezenski dopust, okrevanje itd. ali so demobilizirane, se morejo poslužiti svoje volilne pravice v smislu člena 61. Zakona o volišču tistega mesta, kjer se mude na dan volitev, čeprav tu niso vpisane v volilni imenik, ako poprej predlože predsedniku volilnega odbora potrdilo svoje vojaške enote, da so vpisane v volilni imenik svoje vojaške enote.

Podpredsednik Ministrskega sveta in minister za Konstituanto: Edvard Kardelj.

Peljski novinarji pri predsedniku dr. Ribarju

22. t. m. ob 11 dopoldne je sprejel predsednik Časne narodne skupščine dr. Ivan Ribar v svojem kabinetu predstavnik poljskega tiska, ki se mude te dni v Beogradu. Poljski novinarji so pokazali živo zanimanje za narodno osvobodilni boj našega ljudstva, za ureditev nove Jugoslavije in za bližnje volitve. Predsednik Ribar se je razgovarjal s poljskimi novinarji nad 1 uro.

Poljaki so nato odpovali v Zagreb in bodo obiskali tudi vse težko prizadete kraje.

Georgij Dimitrov rudarjem

Dopisnik Tanjuga poroča: Ob priliki kongresa rudarskih delavcev v Perniku je poslal Georgij Dimitrov naslednjo brzojavko:

»Zahvaljujem se rudarjem-udarnikom za pozdrave, ki so mi jih poslali z mitinga ob priliki proslave preznika svobode, 9. septembra. Ob priliki vašega uspeha pri dvigu produktivnosti dela sprejmite moj pozdrav. Želim vam nove uspehe tudi v bodoče. Vskakih 1000 kg na novo izkopanega premoga je nov udearec sovrženikom in nov prispevek k zagotovitvi neodvisnosti, svobode in prvotna naše domovine. Krepklo stiskam vaše moške žuljavne roke.

Georgij Dimitrov.«

Jugoslovska trgovinska delegacija v Pragi

Dopisnik Tanjuga poroča, da je jugoslovska trgovinska delegacija pod vodstvom inž. Staneta Kraševca priselja v Prago 22. septembra in da je bila sprejeta pri ministru za zunanjo trgovino dr. Ripki. Delegacija je bila predstavljena jugoslovskega poslaniku v Pragi dr. Černeju.

Tržaške zavarovalnice odpuščajo uradništvo

Razen mnogih velikih industrijskih podjetij, ki prete z odpustom delavstva, je prišla vrsta tudi na zavarovalnico Rionione adriatica di sicurtà (Jadranska zavarovalna družba), ki je začela odpuščati svoje uradnike. Opravičljivo in razumljivo je ogorčenje uradništva zaradi teh ukrepov, ker se tudi uradniki čutijo težko prizadete zaradi splošnih življenjskih težav in pred zimo, ki preti že itak izčrpanemu uradniškemu sloju. Tudi zavarovalnica Assicurazioni generali je začela danes odpuščati svoje uradništvo. Uradništvo smatra, da je popolnoma upravičena akcija Enotnih sindikatov, naj se takoj prične z obnovo in naj se vse delovno ljudstvo, uradniki in delavci začitijo v njihovih pravičnih zahtevah.

Poljska podari Jugoslaviji 112 vagonov premoga

Velesposlanik poljske republike v Beogradu Jan Karol Vende je obvestil maršala Tita, da je poljska vlada sklenila pokloniti demokratski federativni Jugoslaviji 112 vagonov premoga. Jan Karol Vende piše: »Naj bo to skromno darilo izraz globokih simpatij, ki jih goji poljsko ljudstvo do bratskih junaških narodov Jugoslavije.«

Delo ljudskih množic — osnova in garancija srečnejše bodočnosti

(Nadaljevanje s 2. strani)

ne stroke. Za njimi so se vrstile neštete parole lesne, prehranjevalne, hotelsko-gostinske itd stroke.

Pod parolo »Umetnost in prosveto ljudstva« so s čvrstimi koraki stopale vrste prosvetnih delavcev iz naših gledališč, glasbenih ustanov, univerze, srednjih strokovnih in ljudskih šol ter raznih drugih ljudsko-prosvetnih ustanov, ki so šele sedaj v trdni povezanosti z delavskimi in kmečkimi množicami, začutile svojo lepšo bodočnost.

Na vrsti okrašenih kamionov so grafičarji raznih podjetij tiskali letake in lepake ter jih razdeljevali ljudstvu. Partizanska tiskarna z veliko parolo: »Tisk služi danes samo ljudstvu!« je tiskala in razdeljevala »Ljudsko pravico«. Sledili so kamioni prehranjevalnih ustanov, gradbenih podjetij z modeli nebotičnika, obnovljenih mostov, zgradb in naselij. Pridne roke krojačev, brivcev, lončarjev, šivilj, peric, kuharic itd. so neumorno prikazovale svoje delo, a delavce so z navdušenimi vzkliki pozdravljale Tita in Stalina ter vzklicale ženski enakopravnosti, svobodi in zmagi delovnega ljudstva.

Z največjim navdušenjem so bili pozdravljeni kmečki delavci s kmečkim orodjem na ramenih ter nešteti vozovi s senom, žitom, kmečkimi stroji in s ponazorovanjem kmečkega dela in kmečkega življenja v vseh letnih dobah.

Takšno proslavo dela in skupnega nastopa vsega delovnega ljudstva sem čakal šestdeset let, je z ginjenim glasom dejal starček ob palci, kateremu je težko delo v črnih revirjih izsesalo življenjske sile. Vrstile so se nepreledne vrste delavcev in nameščencev raznih oddelkov mestnega NO z nešteti parolami, z zastavami in z radostno pesmijo. Tudi tramvaj je tokrat vozil v povorci po ulicah brez tračnic in brez električnega pogona. Oddelek Narodne milice, ki je strum-

no prikoral, je bil navdušeno pozdravljen, prav tako tudi delavci tobačne tovarne, združniki ter bančni in zavarovalni nameščenci, ki so s svojimi parolami napovedali boj birokraciji in špekulaciji.

Dolge tri ure so se vrstile nepreledne vrste delavcev in nameščencev, ki so v stranjih vrstah stopali z veselo pesmijo, s plamtčnimi vzkliki Titu, delavski enotnosti, Ljudski fronti in zmagi. Desettisoči so se zvrstili v povorci na preko 1000 okrašenih vozovih in peš, in množica na pločnikih jim je odgovarjala z radostnimi kllici. Preko 80.000 ljudi je sodelovalo v proslavi, ki se je razvila v doslej še nedvideno manifestacijo dela in enotnosti delovnih ljudi.

»To je bil pravi potujoči veselejem,« je dejal star obrtnik. »Ne samo veselejem, temveč živ film in veličastna razstava dela in plodov delavskih rok,« je dopolnil mlad partizan.

Res, ta povorka je bila kulturne dogodek prvega reda in obenem dokaz, da se delovno ljudstvo zaveda svoje moči, da pozna točno pot, ki ga vodi v njegovo lepšo bodočnost.

Prvič v zgodovini slovenskega naroda so pokazali združeni in povezani delavci in nameščenci vseh strok moč svojega dela. Pokazali so, kako delajo in kako hočejo delati, da notranje utrdijo, razvijajo in razširijo enotnost in strjenost vsega delovnega ljudstva Jugoslavije.

Pokazali so, da hočejo poleg svojega poklicnega dela sodelovati in sodelovati na vseh področjih javnega življenja, zavedajoč se, da lahko prideta popolna demokracija in ljudska oblast do polnega razmaha le v republikanski državni obliki, le v republikani. Zato bodo delavci, kmetje in delovna inteligenca z enotnim nastopom pri volitvah v Konstituanto cementirali svoje dosežanje uspehe in zmagi ter ustvarili tako osnovne pogoje za svojo lepšo in srečnejšo bodočnost.

I. KONGRES

Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev v Ljubljani

Prizori iz slavnostne povorke: Elektnik v sprevodu — Ljubljanski železničarji so se pripeljali z lokomotivo — Modern stanovanjski blok in most drž. gradbenega podjetja — Jeseniški udarniki popravljajo porušeno hišo — Tudi telefonsko omrežje se obnavlja — Lončarji prikazujejo izdelovanje glinastih skled in vrčev — Gorenjski drvarji žagajo drva za zimo — Signalna delavnica ljubljanske pošte v sprevodu — Bohinjska plavšarja — Tovarna baterij »Zmaj« s svojim simbolom

Izjave Edvarda Kardelja na ugoslovanskem veleposlanstvu v Londonu

London, 24. septembra (Tanjug). V jugoslovanskem veleposlanstvu v Londonu je bila tiskovna konferenca, na kateri je podpredsednik jugoslovanske vlade Edvard Kardelj podal za objavljeno izjavo. Nato je podpredsednik Kardelj odgovarjal na glavna vprašanja, ki se tiče odnosov Jugoslavije do njenih sosedov, zlasti do vprašanja Trsta.

Novinarji so ga vprašali, ali bodo morali tudi italijanski protifašisti plačati jugoslovanske reparacije. Podpredsednik vlade Edvard Kardelj je odgovoril, da v nobenem primeru ne obstaja potreba, da se italijanski protifašisti kaznujejo za zločine, ki so jih zakrivali italijanski fašisti, vendar je dodal, da je v vsakem primeru vsak narod odgovoren za dela svoje vlade. »Mi upoštevamo usluge, ki jih je italijanski narod izkazal zaveznikom s svojo borbo od 1943. leta do zaključka vojne«, je izjavil podpredsednik jugoslovanske vlade, »in smatramo, da je treba Italijanom omogočiti normalen in svoboden razvoj. Nemoči pa je, da bi škodo, ki jo je storila italijanska vojska, morali plačati jugoslovanski narodi, ki so se v dobi štirih let vojne borili na strani zaveznikov in doprinesli velik delež za skupno stvar Združenih narodov.«

Nato so novinarji postavili različna vprašanja v zvezi s političnim življenjem v Jugoslaviji. V odgovoru na ta vprašanja je Edvard Kardelj razložil, da je jugoslovanska vlada nudila opozicijskim frontam in skupinam polno možnost, da razvijajo svojo politično delavnost. V zvezi s tem je omenil, da je opozicijskim frontam zagotovljen tudi potreben papir za tiskanje njihovih listov. Prav tako jim je bil stavljen na razpolago radio za njihove predvolilne oddaje. Dana jim je tudi največja svoboda, kar se tiče predvolilnih zborovanj.

Podpredsednik jugoslovanske vlade Kardelj je se na to dotaknil vesti, ki jih objavljajo nekateri inozemski listi glede volilnega zakona. Navedel je primere Mačkovega nedemokratskega režima v bivši Hrvaški, kjer je v tej dobi več mladih pokolenj moralo ostati brez

glasovalne pravice in kjer se volitve niso vršile po načelu tajnega glasovanja. Poleg vsega tega so bile žene do sedaj brez vsake volilne pravice. »Nasprotno s tradicijami emigrantov, ki so na upravnih vrhovih vseh nedemokratskih režimov v Jugoslaviji«, je izjavil podpredsednik Kardelj, »uvaja sedanjí jugoslovanski volilni zakon dejanske nove množice volilcev, tako da bo tokrat število volilcev znašalo 7 milijonov proti 3 milijonom v preteklosti.«

Podpredsednik jugoslovanske vlade je nato omenil, da so emigranti odgovorni za diktatorske režime v stari Jugoslaviji, ki so nekoč povzročili, da je moralo ljudstvo trpeti po koncentracijskih taboriščih in zaporih, sedaj pa se prikazujejo kot demokrati.

Besede Edvarda Kardelja so napravile zelo globok vtis na navzoče novinarje. Konferenca je trajala zelo dolgo.

Ob tej priliki je bila v jugoslovanskem veleposlanstvu razstava fotografij in raznih drugih listin, ki se nanašajo na Juljsko Krajino in na grozodejstva italijanskih okupatorjev v Jugoslaviji.

Tiskovni urad pri jugoslovanskem veleposlanstvu v Londonu je objavil statistiko italijanskih zločinov v Jugoslaviji kakor tudi knjigo o teh zločinih, ki bo objavljena v Londonu. Številni izvodi bodo poslani tudi v Združene države Amerike.

Komunike s seje zunanjih ministrov v Londonu

London, 24. sept. (Tanjug). Reuter poroča, da se sestal včeraj popoldne Svet zunanjih ministrov pod predsedstvom sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Molotova. Svet je nadaljeval z razmatranjem vprašanj, ki so na dnevnem redu. Naslednja seja Sveta je bila v ponedeljek dopoldne ob 11. uri.

Zveza madžar. demokratične mladine zahteva priključitev Trsta Jugoslaviji

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Ob priliki vseh teh obiskov se je podpredsednik vlade Edvard Kardelj zdržal

in prijateljskih razgovorih z zavezniki ministri.

Avstrija zahteva Južno Tirolsko

Celovec, 24. sept. (Tanjug). List »Das kleine Volksblatt«, ki izhaja na Dunaju, je objavil v avgustu kratko notico iz Berna pod naslovom »Švicarska izjava glede južnega Tirola«, v kateri pravi, da je »Berner Bund« načel vprašanje bodoče pripadnosti Tirolske in se zavzel za priključitev iste ki Avstriji, ker je po njegovem mnenju po razorožitvi Avstrije meja na Brennerju izgubila svojo strateško vrednost.

»Das neue Oesterreich« pa poroča pod naslovom »Od osvoboditve k svobodi«, da je govoril državni podsekretar Weinberger delavcem in študentom. V svojem govoru je poudaril, da Avstrija po pravičih lahko zahteva, kar je avstrijska mladina že jasno zahtevala: južni Tirol, Oedenberg (Sopron), Trst in Berchtesgadenland.

Pripomniti je, da je po prvi svetovni vojni Avstrija plebiscit v Sopronju izgubila.

Delavstvo želi biti zastopano pri mirovni pogajanjih

Pariz, 24. sept. (AFP) Ameriški zastopnik na svetovnem kongresu delavskih zvez Sydney Hillman je na tiskovni konferenci izrazil zahtevo, da bi delavstvo bilo na ta ali oni način zastopano pri mirovni pogajanjih v mednarodnih organizacijah, ki jih sedaj ustanovljajo.

Trajan mir je nemogoč, če delavstvo sveta ne bo imelo stikov s tistimi, ki so odgovorni in imenu Združenih narodov ustvariti mir.

Delavstvo sveta je odločeno, da sodeluje v mednarodnih organizacijah, posebno tistih, ki se bavijo z izboljšanjem življenjskih pogojev vseh, torej tudi kolonialnih ljudstev.

Glede Argentine je dejal: »Mi smo prepričani, da je argentinska vlada fašistična in da je bilo napačno sprojeti jo v krog Združenih narodov, preden ni očistila svoje lastne hiše.«

Delavske demonstracije proti Parriju

»Nadomestitev odpuščenih delavcev povzroča najresnejšo krizo« — brzojavlja odbor narodne osvoboditve italijanskemu zunanjemu ministru v London

Rim, 24. sept. (Tanjug). Agencija Reuter poroča: Ob priliki obiska italijanskega ministrskega predsednika Parrija v Napoliju, da pomiri nemire, ki so nastali v zvezi z uporabo nemških vojni ujetnikov s strani zaveznikovih oblasti, je prišlo do demonstracij sovražno razpoložene množice italijanskih pristaniških delavcev. Množica je obklopla avtomobil ministrskega predsednika, navallila nanj, pretila in vpila ter žalila predsednika. Parriju je z velikimi težavami uspelo, da je prišel do letališča.

Rim, 24. sept. (Tass) Napoljski odbor narodne osvoboditve je poslal brzojavko zunanjemu ministru de Gasperi v London. Brzojavka pravi, da je položaj postal zelo resen zaradi nadomestitve velikega števila delavcev z nemškimi vojnimi ujetniki. Nadalje predlaga brzojavka, naj de Gasperi predloži Svetu zunanjih ministrov v Londonu vprašanje nujnosti o nujnem preključitvi odredbe o uporabi nemških vojni ujetnikov, »ki povzročata najresnejšo krizo kot posledico brezposelnosti.«

Milano, 24. septembra. (Tanjug). Reuter poroča, da je neprestano odpuščenje italijanskih delavcev s strani zaveznikovih oblasti povzročilo med prebivalstvom razburjenje. V poročilu se nava-

skem veleposlanstvu razstava fotografij in raznih drugih listin, ki se nanašajo na Juljsko Krajino in na grozodejstva italijanskih okupatorjev v Jugoslaviji.

Tiskovni urad pri jugoslovanskem veleposlanstvu v Londonu je objavil statistiko italijanskih zločinov v Jugoslaviji kakor tudi knjigo o teh zločinih, ki bo objavljena v Londonu. Številni izvodi bodo poslani tudi v Združene države Amerike.

Komunike s seje zunanjih ministrov v Londonu

London, 24. sept. (Tanjug). Reuter poroča, da se sestal včeraj popoldne Svet zunanjih ministrov pod predsedstvom sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Molotova. Svet je nadaljeval z razmatranjem vprašanj, ki so na dnevnem redu. Naslednja seja Sveta je bila v ponedeljek dopoldne ob 11. uri.

Zveza madžar. demokratične mladine zahteva priključitev Trsta Jugoslaviji

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Budimpešta, 24. sept. (Tanjug). Po govoru Milutina Baltića, delegata jugoslovanske mladine na kongresu »MADIS-a« je govoril Bela Koz, tajnik »MADIS-a«, ki je v svojem zaključnem govoru izjavil, da se Zveza madžarske demokratične mladine popolnoma sklada z jugoslovanskim zahtevom glede Trsta in smatra, da je ta zahteva demokratična in pravična. Bela Koz je poudaril interes Madžarske, da je Trst v sestavi Jugoslavije. Kongres je te besede Bele Koz pozdrazil z navdušenimi vzkliki in odobravanjem.

Amnestija Vulgarisove vlade je „norčevanje iz mater, žena in otrok“

Ugotovitve grške »Ljudske vzajemne pomoči« o fašističnem terorju

Atene, 24. sept. (Tass). V zvezi z »amnestijo«, ki jo je proglasila Vulgarisova vlada, je osrednji svet organizacije »Ljudska vzajemna pomoč« objavil članek, ki opisuje orgije današnjega fašističnega terorja in zahteva, da se v državi izvede resnična amnestija. Članek se opira izključno na stvarne podatke in številke ter dokazuje, da je bil sedanji zakon o amnestiji v Grčiji »norčevanje iz tisočev mater, žena in otrok.«

Po tem zakonu je bilo izpuščenih samo 154 izmed 11.000 političnih jetnikov, ki so bili člani narodnega uporniškega gibanja, medtem ko je bilo po tem zakonu 484 pravih zločincev izpuščenih na svobodo. Kakor pravi članek, je sedaj 19 tisoč oseb v ječah in policijskih mučnicah v Grčiji (razen Krete, Pireja in gotovih okrajev v srednji Grčiji). Med temi jetniki je na stotine žena, in nekaj izmed njih je nosečih. Razen tega je še na stotine grških oficirjev in vojakov v ječah in koncentracijskih taboriščih v Vzhodnem Sudanu in Libiji.

Zelo zanimiva je primerjava med fašističnim režimom Metaxasa in sedanjim položajem v Grčiji, ki jo prinaša članek. V štirih letih Metaxasove diktature je bilo v državi izvršenih 45.000 aretacij in 2200 oseb je prišlo v ječe. Sedaj, samo deset mesecev po sporazumu v Varkizi, pa je bilo izvršenih 75.000 aretacij. Trenutno je 18.000 jetnikov v grških ječah in 100.000 državljani so preganjani.

Članek ugotavlja, kdo so ti ljudje, ki jih sedanja grška vlada drži v ječah. Od 3015 jetnikov, ki so zaprti v sedmih jetnišnicah, jih je 526 borec ELAS-a in 605 veteranov iz italijansko-grške vojne. 139 jetnikov je bilo odlikovanih za udeležbo

pri vojaških operacijah na albanski fronti, 306 jetnikov je bilo zaprtih v istih jetnišnicah za časa Metaxasove diktature in med okupacijo. Okupatorji so velikemu številu teh jetnikov pobili svoje.

Članek našteva imena in zasluge številnih junakov uporniškega gibanja, ki so sedaj zaprti v jetnišnici Hajocasta. Tako je n. pr. v tej jetnišnici poveljnik Mihos Dimitrios. V vojni 1914—1918 se je boril proti Nemcem v Franciji in se izkazal pri akcijah ter bil odlikovan s francoskim vojaškim križcem. V času italijansko-grške vojne je bil Mihos Dimitrios poveljnik vojske letalske šole. V času nemške zasedbe so ga okupatorji zasledovali in se je pridružil EAM-u (Narodni osvobodilni fronti) in postal vodja osvobodilnega gibanja na Peloponezu. Formiral je številne velike partizanske jedinice, ki so se nato priključile 3. diviziji ELAS-a. Osebnost je udeležil mnogih bitk z okupatorjem. Njegovi partizani so pobili nad 2500 nemških oficirjev in vojakov in jih ujeli 800. Po navodilih britanske vojske misije je Dimitrios zgradil letališča v osvobojenih področjih. Navodila mu je ves čas dajal britanski poveljnik na Bliznjem vzhodu Wilson.

Jubilej Leninove in Stalinove „Pravde“

„Pravda“ odlikovana z Redom Lenina

Poslanica centralnega komiteja Komunistične partije Sovjetske zveze urednikom »Pravde« ob priliki njene desetisočje številke

Moskva, 24. sept. (Tass) Ob priliki izida desetisočje številke Pravde, je predsedstvo Vrhovnega sovjeta ZSSR podelilo dnevniku Red Lenina za uspešno delo pri vzgoji delovnega ljudstva v duhu idej Lenina in Stalina in za izredno delo pri mobilizaciji sovjetskega ljudstva za izgradnjo socialistične družbe in za obrambo sovjetske domovine. List je prejel številne pozdravne brzojavke od partijskih, sovjetskih in javnih organizacij.

V teku več kot treh desetletij, od leta 1912, pravi poslanica, ki jo je na uredniški naslov centralni komitet Komunistične partije Sovjetske zveze, »je Pravda prinašala ljudskim množicam velike ideje Boljševiške partije, zbrala delavske razrede in vse naše ljudstvo okoli svoje slavne zastave, navdihnila delovno ljudstvo v borbi za odstranitev zatiranja s strani zemljiških posestnikov in buržoazije, za ustvaritev in utrditev sovjetske moči in za zmagovalno socializma. V dneh velike domovinske vojne je Pravda vzgajala sovjetsko ljudstvo v duhu neomajne zvestobe do domovine in komunizma, jih pozivala k borbi s sovražnikom, dvigala duh junastva in nesebičnosti pri delu in v boju. Centralni komitet Komunistične partije Sovjetske zveze je prepričan, da nadaljuje poslanica, da bo Pravda tudi v bodoče v polni meri izpolnila svoje poslanstvo kot nositeljica idej partije Lenina in Stalina in z močjo boljševiške besede

dvignila sovjetsko ljudstvo k novim junastvom dela za nadaljnjo utrditev moči, za gospodarski in kulturni napredek naše velike socialistične domovine.

Delovno ljudstvo Moskve, pravi poslanica moskovskega komiteta Komunistične partije Sovjetske zveze, »ne bo nikoli pozabila ogromne vloge, ki jo je imela Pravda v dneh obrambe prestolnice pred sovražnikom. Delovno ljudstvo toplo pozdravlja borbeni organ Boljševiške partije ob priliki izida desetisočje številke in ob priliki odlikovanja z Redom Lenina ter želi listu novih uspehov pri mobilizaciji sovjetskega ljudstva za nadaljnje povečanje moči Sovjetske države.«

Odlikovani sovjetski pisatelji in novinarji

Moskva, 24. sept. (Tass) Za uspešno delo pri tisku v času velike domovinske vojne ob priliki izida desetisočje številke »Pravde« je predsedstvo Vrhovnega sovjeta ZSSR podelilo odlikovanja in medalje 177 glavnim članom uredništva, založništva in tiskarne »Pravde«. Med odlikovani so znani sovjetski pisatelji in novinarji: Georgij Aleksandrov, David Zaslavski, Boris Gorbato, Elena Kononenko, Nikolaj Tihonov, Mihail Solohov, Leonid Leonov, Samuil Maršak, Konstantin Simonov, Ana Karavajeva, Fedor Panferov, Marjeta Saginjan, Grigorij Riklin, Aleksej Surkov in drugi.

„Pravda“ o svojem delu za sovjetsko ljudstvo

Moskva, 24. septembra. (Tass) »Naša desetisočja številka je izšla danes,« piše »Pravda« v uvodniku in nadaljuje:

To je velik in srečen datum v slavni zgodovini boljševiškega tiska. Nad tri desetletja, ki so gigantске zgodovinske važnosti, »Pravda« izhaja vsak dan. Dolga je pot, pokrita s papirjem. Plemenite so njene tradicije, močan njen glas. Milijoni in milijoni njenih čitateljev ljubijo list. Ustanovitelj boljševiške partije Lenin in Stalin sta ustanovila tudi partijsko glasilo »Pravde«. Bila sta organizatorja lista, ki je bil poklican, da da politično vzgojo ruskim proletarcem, da jih organizira in jih združi v borbi za osnovne življenjske interese delavskega razreda.

Ze od prvih korakov je bila značilna poteza lista njegova zvestoba načelom Partije. Vsako dejanje »Pravde« je vodila največja vdanost partijskim idejam. Delavci so dobili svoj lasten borbeni list. Gantlive epizode v zgodovini delavskega gibanja so zvezane s tem listom, ko so delavci, močje in žene iz svojih skromnih plač prispevali za ustanovitev materialne podlage »Pravde«. Rublji, prisluženi v potu njihovega obraza, so se vztrajno stekali v fond delavskega lista. List je rasel in si pridobil moč kljub težavam in oviram, cenzuri, barieram in policijskim represalijam, aretacijam, izgonu urednikov in članov štaba.

Najboljši člani Partije, ugledni predstavniki delavskega razreda so ustvarjali »Pravde«. Lenin je stalno vodil list iz

pregnanstva in pisal članke zanj. Stalin je bil njen urednik v najtežji dobi njegovega obstoja. Sverdlov, Molotov in Kalinin so bili njegovi aktivni sodelavci. Veliki ruski pisatelj Maksim Gorki je videl v novem tisku izraz delavske demokracije, ki je bila po njegovih prerokih besedah osnova za največjo demokracijo na svetu.

V vsaki stopnji revolucionarnega gibanja je list delavskega razreda vztrajno izpolnjeval svojo dolžnost in združeval množice okoli zastave Partije, jih dvigal k revolucionarni aktivnosti in utrjeval njihovo vero v uspeh velikega zgodovinskega poslanstva. Boljševiška »Pravda« je imela odlično vlogo pri pripravi socialistične revolucije, v oktobrski vstaji, v borbi za ustanovitev in utrditev novega sovjetskega sistema ter v obrambi proti domači in zunanji revoluciji.

25 letnica osrednjega glasila Komunist. partije češkoslovaške

Praga, 24. sept. (Tanjug) Osrednji organ Komunistične partije Češkoslovaške »Rude pravo« slavi 25letnico svojega obstoja.

Ob tej priliki je poslal centralni komitet stranke listu pozdrav, poudarjajoč pomen »Rude pravca« za javno življenje Češkoslovaške, njegovo vlogo v izgradnji Komunistične partije in pri širjenju Marx-Engelsove in Leninsko-Stalinške znanosti, kakor tudi njegove zasluge za zblizanje Češkoslovaške s Sovjetsko zve-

zo, za obrambo delavskih interesov v borbi za večjo svobodo ter za združenje delavskega razreda in za borbo proti mednarodnemu fašizmu in domači reakciji. V pozdravu se omenjajo uredniki in sodelavci lista.

Današnji uvodnik lista zaključuje s besedami: »Rude pravca« želi biti veliko kladivo v izgradnji nove Češkoslovaške. Med okupacijo je izhajal list ilegalno, danes pa je največji politični vodilni list republike.

Današnji uvodnik lista zaključuje s besedami: »Rude pravca« želi biti veliko kladivo v izgradnji nove Češkoslovaške. Med okupacijo je izhajal list ilegalno, danes pa je največji politični vodilni list republike.

Današnji uvodnik lista zaključuje s besedami: »Rude pravca« želi biti veliko kladivo v izgradnji nove Češkoslovaške. Med okupacijo je izhajal list ilegalno, danes pa je največji politični vodilni list republike.

Današnji uvodnik lista zaključuje s besedami: »Rude pravca« želi biti veliko kladivo v izgradnji nove Češkoslovaške. Med okupacijo je izhajal list ilegalno, danes pa je največji politični vodilni list republike.

Današnji uvodnik lista zaključuje s besedami: »Rude pravca« želi biti veliko kladivo v izgradnji nove Češkoslovaške. Med okupacijo je izhajal list ilegalno, danes pa je največji politični vodilni list republike.

„Zapadni blok“ stremi po razčlenjenju demokratskih sil

»Načrt o zapadnem bloku je v hudem nasprotju s temeljnimi načeli organizacije Združenih narodov,« — piše »Pravda«

Moskva, 24. sept. »Pravda« in »Krasnaja zvezda« v svojih mednarodnih obzornikih še naprej razpravljata o ideji »Zapadnega bloka«, ki so jo ustvarili nekateri britanski in francoski krogi. »Pravda« piše:

Kar se tiče ognjevitnega razpravljanja o »Zapadnem bloku« je najbolj jasno to, da tak blok ne more služiti miru. V veliki osvobodilni vojni proti hitlerjevski Nemčiji ni bilo potrebe po nadaljnjih blokkih. Močna protinemska zveza, ki je združevala vse svobodoljubne narode, je v polni meri služila svojem namenu. Prothitlerjevska zveza je postala temelj, ne samo vojnega tovarništva v orožju, ampak tudi povojnega sodelovanja velikih sil in vseh svobodoljubnih narodov.

Načrt o »Zapadnem bloku« je v hudem nasprotju s temeljnimi načeli organizacije Združenih narodov. Ustanovna listina Združenih narodov določa v prvi vrsti sodelovanje vseh svobodoljubnih narodov in velikih sil ter zahteva skupen napor svobodoljubnih narodov za organizacijo in utrditev miru, ne določa pa razdelitve sveta na razne tekmece »bloke« ali »komplekse«. »Zapadni blok« skušajo predstaviti kot mednarodno pogodbo in ga primerjajo z dogovori, ki jih je sklenila Sovjetska zveza s posameznimi državami.

Jasno je, da ta način mišljenja ne dovoljuje kritike. Vsi dogovori, ki jih je sklenila Sovjetska zveza, zasledujejo popolnoma določen cilj: uničiti možnost obnovitve nemške ali japonske napadalnosti. »Zapadni blok« pa si ne stavlja takih nalog. Njegovo stremljenje ni zedinjenje, ampak razčlenjenje demokratskih sil, razdelitev Evrope na dva tabora. Popolnoma jasno je, da »Zapadni blok« ne bi dopuščal močnejšega sodelovanja med narodi, ampak bi to sodelovanje slabil. Utrditev zmage v tej vojni proti napadalcem, ureditev stalnega in pravičnega miru, kličeta po vnetem prizadevanju vseh svobodoljubnih narodov, da se dokaže vsaj dobra volja in želja za medsebojno razumevanje.

Cudno je zato, da narodi, ki si imenujejo prvobitni miri, poskušajo vse, da bi ustvarili nadaljnje ovire na poti sodelovanja vseh velikih in malih sil.

Moskva, 24. sept. (Tass) »Krasnaja zvezda« piše: Nekateri francoski listi si vztrajno prizadevajo, da bi nas prepričali, da je zamisel »zapadnega

bloka« popolnoma združljiva s francoskimi obvezami, ki sledijo iz francosko-

Množični miting v New Yorku ob 26 letnici Komunistične partije Amerike

New York, 24. avg. (Tass) Ob priliki 26-letnice obstoja Komunistične partije v ameriških Zedinjenih državah je bil v New Yorku velik množičen miting, katerega se je udeležilo okoli 18 tisoč ljudi.

Množica je navdušeno pozdravila govor predsednika Nacionalnega veta Komunistične partije Fosterja in druge govornike, ki so zahtevali, da morajo Zedinjene države Amerike izpolniti velike demokratične obljube, ki so jih dale v Teheranu, Jahti in San Franciscu ter da

Danes se prične drugo plenarno zasedanje svetovnega sindikalnega kongresa v Parizu

Pariz, 24. sept. (Tanjug) Agencija Reuter poroča, da je bila v Parizu konferenca izvršnega odbora Svetovne sindikalne zveze, na kateri se je razpravljalo o novih metodah dela, ki naj jih sprejme kongres svetovne sindikalne organizacije. Pričakuje se, da bo sodelovalo na tem kongresu okoli 300 delegatov vseh glavnih delovnih svetov, razen Nemčije in Japonske. Od članov izvršnega odbora morajo prispeti v Pariz še Philippe Marey, predsednik ameriškega kongresa industrijskih organizacij, Liu, glavni tajnik kitajskega delavskega združenja in Vasilij Kuznecov, predsednik zveze sovjetskih sindikatov.

Moskva, 24. sept. (TASS) Zastopniki sovjetske delavske zveze, ki mu načeljuje Kuznecov, je odpotovalo v Pariz na konferenco svetovne delavske zveze.

London, 24. sept. (Tanjug) Kakor poroča Reuter, je britanska delegacija, ki je sodelovala na prvi konferenci svetovnega sindikalnega sveta, odpotovala v Pariz, kjer se prične drugi plenarni kongres. Na delu delegacije je Walter Citrin.

Budimpešta, 24. sept. (TASS) Delegacija madžarske sindikalne organizacije za

sovjetske pogodbe. Še enkrat izjavljamo, da nima namen »zapadnega bloka« nič skupnega z zamilijo, ki je podlaga francosko-sovjetske pogodbe in z načrtom za mednarodno sodelovanje. Načrti za »zapadni blok« predstavljajo krajevno koncentracijo naporov različnih reakcijskih skupin z namenom, da se razdere edinstvo veseli.

morajo prepričati napore monopolistov, ki podpirajo fašizem in rušijo splošni mir. Foster je posebno obsodil ameriške reakcionarje, ki poizkušajo izkoristiti moč Zedinjenih ameriških držav, da bi si pridobili navdalo v svetu, hkrati pa oropali narode sveta demokratičnih zmag.

Udeleženci mitinga so tudi zahtevali, da se Truman in Byrnes zavzame za življenje španskih protifašistov Alvareza in Sapiranjaja.

mednarodno sindikalno konferenco je odpotovala v Pariz. Načeljuje ji glavni tajnik sveta svobodnih madžarskih sindikalnih organizacij Kosa Istavan.

Ottawa, 23. sept. (Tanjug) Kanadsko ministrstvo dela je objavilo, da je sedaj 724.188 delavcev pripisanih sindikatu, dočim je bilo 1939. veljanjenih vsega 358.968 delavcev.

Poglobitev odnosov med francosko-sovjetskimi strokovnimi zvezami

Pariz, 24. sept. (Tass) 19. septembra se je končalo zasedanje odbora Francosko-sovjetske strokovne zveze. Odbor je soglasno odobril resolucijo, ki se glasi: Ko je druga seja Francosko-sovjetske zveze slišala poročila o delavnosti Glavnice francoske delavske zveze ter Vesovjetskega sveta delavskih zvez v ZSSR v dobi med prvimi in drugim zasedanjem (od januarja do septembra 1945), je zabeležila, da je ustanovitev tega odbora v veliki meri pripomogla k utrditvi enotnosti mednarodne strokovne zveze ter zlasti k poglobitvi zvez združenih strokovnih zvez Francije in ZSSR.

17 Paveličevih generalov in višjih oficirjev obsojenih na smrt

V soboto je bila končana obravnava proti Paveličevim generalom in višjim častnikom pred vojnim svetom vrhovnega sodišča Jugoslavije.

Predsednik sveta polkovnik dr. Josip Hrnčević je prečital obsodbo, izrečeno v imenu narodov Jugoslavije. Od 34 obtožencev je 33 proglašanih za krivce, eden pa je oprošten. 17 jih je obsojenih na smrt, 5 na odvzem svobode in prisilno delo za 20 let, 6 na odvzem svobode in na prisilno delo za 15 let, 2 na odvzem svobode in prisilno delo za 5 let, 3 pa na 3 leta odvzema svobode in prisilno delo.

Sodišče je te častnike in generale proglašilo za krivce, ker so kot aktivni častniki bivše jugoslovanske vojske ob dnevnih napada fašistične Nemčije in Italije na Jugoslavijo aprila 1941., nekateri pa že pred kapitulacijo jugoslovanske vojske, stopili v vrste kvinsingovske Paveličeve vojske. Služili so največjemu izdajalcu in krvniku našega naroda — Paveliču in okupatorju. Pomagali so razbijati našo državo, razbijati in razoroževati bivšo jugoslovansko vojsko. Dovoljevali so, da je vse orožje in da so vsa vojna skladišča padla sovražniku v roke. S tem so pripomogli, da je veliko število borec bilo ujetih. Ti Paveličevi častniki so aktivno sodelovali pri razbijanju vojne moči in obrambne sposobnosti naše države in pri okupaciji in tlačanju naših narodov. Prav tako je sodišče proglašilo za krivce obtožence, ki so po vstopu v sovražno vojsko v teku štiriletnih borbe proti narodu Jugoslavije in njenim zaveznikom, iz borec — naših državljanskih organiziranih ustaške državljane, dobivali od okupatorja orožje in ostalo vojno opremo. Pokoravali so se popolnoma ukazom okupatorja in so v skupni borbi z njim vodili ustaške in domobranske enote v vojni proti svojememu narodu in narodno osvobodilni vojski vse do končnega poraza fašistične Nemčije in še potem, vse dotlej, dokler jih niso ujeli borci Jugoslovanske armade.

Za vojne zločine in zaradi izdaje domovine so obsojeni na smrt s streljanjem, na trajno izgubo političnih in državljanjskih pravic, kot tudi na odvzem premoženja: Artur Gustović, polkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Djuro Grujić, brigadni general bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Mirko Gregorić, polkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Tomislav Sertić, major bivše jugoslovanske vojske, general NDH in ustaški polkovnik; Slavko Skoliber, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske, general NDH in ustaški polkovnik; Julije Fric, polkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Ivan Tomašević, polkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Vladimir Metikoš, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske, general NDH in ustaški polkovnik; Ivan Markulj, polkovnik bivše jugoslovanske vojske, general NDH in ustaški polkovnik; Franjo Džal, major bivše jugoslovanske vojske, polkovnik NDH in

ustaški polkovnik; Vladimir Majer, poročnik bivše jugoslovanske vojske in ustaški podpolkovnik; Miroslav Šlaher, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH; Muhamed Hromić, kapetan vojne ladje jugoslovanske mornarice in general NDH; Bogdan Matejić, polkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Ivan Severović, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH; Anton Nardeli, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH, in Josip Solc, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH.

Na odvzem svobode in prisilno delo za 20 let, na izgubo političnih in državljanjskih pravic za 10 let in zaplenbo premoženja so obsojeni: Zvonimir Štimaković, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Zlatko Sinić, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in general NDH; Hinko Hubl, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH, in Miče Mičić, kapetan fregate v pokojni bivše jugoslovanske mornarice in polkovnik NDH.

Na odvzem svobode in prisilno delo 15 let, na izgubo političnih in državljanjskih pravic za 10 let in zaplenbo premoženja so obsojeni: Nikola Mikec, major bivše jugoslovanske vojske in podpolkovnik NDH; Dragutin Mešić, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH; Petar Sabljak, vojni kontrolor bivše jugoslovanske vojske in ustaški podpolkovnik; Dragutin Čanić, polkovnik bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH; Zvonimir Jakšić, major bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH, in Rudolf Sajc, major bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH.

Na odvzem svobode s prisilnim delom 5 let in izgubo političnih in državljanjskih pravic za 10 let sta obsojena: Romuald Manola, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH, in Ivan Kurelec, major bivše jugoslovanske vojske in polkovnik NDH.

Za prestopke proti narodu in državi so obsojeni na odvzem svobode, na prisilno delo za 3 leta in na izgubo političnih in državljanjskih pravic za 5 let: Anton Suh, major bivše jugoslovanske vojske in podpolkovnik NDH; Andjelko Grabrić, kapetan bivše jugoslovanske vojske in podpolkovnik NDH, in Rudolf Lukanc, podpolkovnik bivše jugoslovanske vojske v pokojni in general NDH.

Zvonimira Pojčica, farmacevtskega majorja bivše jugoslovanske vojske in podpolkovnika NDH, je sodišče oprostilo, ker je ugotovilo, da ni kriv po zakonu o prestopkih proti narodu in državi.

Nato je predsednik sveta polkovnik Hrnčević ustmeno obrazložil obsodbo in proglasil, naj se izvrši.

Polna dvorana ljudi je obsodbo z največjo pazljivostjo poslušala in na koncu z aplavzom in vzkliki: »Zivelo sodišče! pozdravila pravično kazen ustaškim vojnim zločincem in narodnim izdajalcem.

Izjava tajnika Komunistične partije Kitajske

Čungking, 24. sept. (Tanjug) Agencija Reuter poroča, da je tajnik Komunistične partije Kitajske Mao Ce Tung dal dopisniku Reuterja izjavo, v kateri je odgovoril na vprašanja.

Rekel je, da se z velikim zaupanjem pričakujejo izidi razgovorov med Komunistično partijo Kitajske in predsednikom Čankajskom. »Verujem, da bo s skupnim naporom in popuščanjem prišlo do sporazuma, ki bo zagotovil dolgotrajno obnovo v mirni dobi.« je izjavil Mao Ce Tung. Poudaril je, da ne veruje v neuspeh razgovorov. Komunistična partija Kitajske bo vztrajala pri svoji poli-

tiki, da se prepreči državljanska vojna.

Izjavil je tudi, da so komunisti pripravljeni na velika popuščanja, da v osvobodjenih predelih zmanjšajo število čet s pogojem, da se v vsej državi uvede mir in demokracija. Komunistična partija Kitajske zahteva, da vlada pristane na sledeče: Priznanje ljudske vlade in priznanje obstoja vojske v osvobodjenih krajih, in da se te čet udeležijo predaje Japoncev. Strogo kaznovanje izdajalcev in čet lutkarske vlade. Pravilno in umno preosnovanje armade, da se zaščiti svobodna ljudska uprava in vzpostavi demokratična vlada.

Proces proti belsenkim vojnim zločincem

Izpovedbe poljske zidinjice o strahotah taborišča v Oswiecizmu »Obisk« obtožencev v bivšem belsenkem taborišču

Lüneburg, 27. sept. (Tanjug) Dopisnik agencije Reuter poroča:

Na procesu proti krvnikom belsenkega taborišča je bila zaslišana poljska zidinjica dr. Dimkova. Izjavila je, da je bilo od 5000 internirancev, ki so bili v njo poslani v taborišče Oswiecizm, 4500 pobitih v plinskih sobah. Priča je v tem taborišču izgubila mater, brata in štiri-letnega sina. »Oni, ki so bili določeni za plinsko sobo, so morali popolnoma nagi v barako št. 25, kjer so ostajali včasih cele dneve brez hrane in vode. Prvega decembra 1943 se je začel širiti po taborišču pegasti legar in od 4124 bolnih zidinj je bilo 1000 odpeljanih v krematorij. Izbranjani je prisostvoval dr. Klein, ki je odredil osebo, katere žene naj bodo sežgane,« je izjavila.

O »poizkusih« v taborišču je dr. Dimkova rekla: »Neka žena, ki se je vrnila iz ženskega taborišča, mi je povedala, da je hotela izvršiti samomor, ker so hoteli na njen napravi poizkus umetne oploditve.«

V Oswiecizmu so zjutraj dobivali skodelico kave, za kosilo malo vode s krompirjem, večer pa malo več vode in kruh, ki je bil včasih namazan s tenko plastjo margarine in marmelade. Težko je opisati, kako so SSOvci postopali z interniranci,« je izpovedala zidinjica. Nepristano so nas topli, ko smo stali po cele ure na dežju, na snegu ali pa pod najmočnejšim soncem. Žrtve so bile včasih tako tepene, da so umrle pod udarci. Osebo sem videla, kako je bila neka žena, ki je zamudila poziv, tako pretepena, da je izidihnila. Nekli sovjetski ujetniki, ki so delali v taborišču, so bili tako slabi, da so komaj stali na nogah. Kramer je vpil na Ruse: Hitro delajte, hitro. Toda oni niso mogli hitreje delati. Tedaj je stopil k njim in jih brcal z nogo.« Ko je zdravnica izgovorila te besede, se je Kramer nasmehnil ter si nekaj zabeležil.

Priča, ki je bila odpeljana v Belsen v novembru preteklega leta, je govorila

o posebnih psih, ki so jih vežbali SSOvci. Takega psa je imela Joana Borman. Zdravnica je rekla: »Mnogi interniranci so bili obgrizeni od teh psov, zlasti po nogah. Sama sem previjala take rane v bolnici.« Med izpovedjo priče, je Joana Borman najverojetno obračala glavo na levo in desno. Major Monreau je vprašal pričo: »Ali so v Oswiecizmu bili interniranci kdaj izbrani v kake druge svrhe kot za plinsko sobo?« Priča je odgovorila: »Ženske so bile včasih izbrane, da so jih poslali v javne hiše. Obtoženi Hessler je predsedoval, kadar so izbirali ženske za javne hiše.«

Belsen, 24. sept. Reuterjev poseben dopisnik Mac Fee Kerr poroča: Ko so v soboto vodili 45 obtožencev skozi prejšnje belsenko taborišče, ni nihče v Nemčiji izven pozorišča okrutnosti vedel za ta obisk.

SSovska stražnica Ida Forster se je opotekla in zdelo se je, da se bo onesvestila, ko je stopala v taboriški krematorij. Britanski policisti je niso začeli svatiti, ko se je opotekla, niti je ni žensko policijsko spremstvo teplo.

Bivši poveljnik taborišča, ki je zdaj spremenjen v letovišče za izseljenca, Josef Kramer je bil vklejen skupaj z dr. Kleinom, ki je eden od onih, ki so izbirali žrtve za plinske celice. Peljali so jih v taborišče skupaj z drugimi obtoženci na tovornih avtomobilih, pred katerimi je vozil oklopni avto. Prejšnji belsenki gospodarjalci so videli do pasu gole nemške vojake, ki so pospravljali smeti in kupe nesnage med zvitem železnjem bivšega krematorija.

Ob ograji iz bodoče žice, ki vodi do grobov, kjer so pokopane žrtve, je pritrjen napis v nemškem jeziku: »To je strahotno belsenko koncentracijsko taborišče, ki so ga 15. aprila 1945 osvobodile britanske čete. Tukaj so našli deset tisoč nepokopanih mrličev. Od takrat je umrlo še 13.000 ljudi — vsi so žrtve nemškega novega reda v Evropi ter kažejo, kako nizko je padla nacistična kultura.«

Poziv jugoslovanskih kulturnih delavcev za rešitev Alvaresa in Sapiranijs, žrtev Francovega terorja

Svobodoljubna in demokratična javnost Jugoslavije je razburjena, vznemirjena in pretresena, ko je zvedela, da sta bila v Francovi Španiji ob priliki množičnega preganjanja protifašistov aretirana, mučena in obsojena na smrt dva znana in zaslužna protifašista, borca in voditelja iz slavne borbe španskega naroda proti italijanskim in nemškimi intervencionistom. Usoda Santiaga Alvaresa in Sebastiana Sapiranijs, junakov zgodovinske Guadalahare, se tiče neposredno tudi nas. Na Guadalahari in na ostalih slavni bojisti svobodoljubne Španije se ni odločevala samo usoda španskega naroda, temveč tudi vseh svobodoljubnih narodov sveta, usoda demokracije sploh. In narodi Jugoslavije so, po zlomu odpora demokratične Španije pod navalom intervencionistov in pri napakah »politike nevmišavanja«, spoznali iste sovražnike in se štiri leta borili proti istim mussolinijevskim in hitlerjevskim krdelom. Santiago Alvares in Sebastian Sapiranijs sta se kot ti soči drugi protifašistov v Španiji borila tudi za našo demokracijo in za demokracijo vseh narodov. In sedaj, po zmagi Združenih narodov nad italijansko-nemškimi roparji, mi ne moremo ostati ravnodušni proti usodi španskih protifašistov. Naši narodi so se zgrozili, da je mogoče pred svetovno javnostjo obježati na smrt protifašiste po popolnem zlomu fašističnega vojnega stroja in po uničenju središča fašističnega barbarstva. Žal fašizem kot mednarodni pojav še ni izkoreninjen. Mi, kulturni delavci Jugoslavije in naši svobodoljubni narodi, se zgražamo nad nezaslišano predrzno postopka španskih služabnikov nemškega fašizma, da v istem času, ko nudijo pribežališče največjim

vojnim krivcem, med katerimi je dvajset tisoč hitlerjancev, obsojajo na smrt za vse svobodoljubne narode in za demokracijo sploh zaslužne protifašiste. Francova Španija, ki je pod krinko nevtalnosti nesramno podpirala hitlerjevsko Nemčijo v borbi proti Združenim narodom, po polomu tujega gospodarja prav tako nesramno varuje ostanke svetovnega fašizma in nasprotuje Združenim narodom. Francova Španija nima dostopa med Združene narode. Dogodki v Španiji se dotikajo Združenih narodov in demokracije sploh, se dotikajo bodočnosti sveta. Mi ne moremo molčati, ko Francovi rablji ubijajo protifašiste, kot nam ne more biti vseeno ali se skrivajo v Španiji vojni zločinci in ali se v njej pripravljajo fašistično žarišče za prihodnje zločine proti človeštvu. Dogodki v Španiji ne smejo ostati skriti za španskim zidom. V prsa španskih anti-fašistov izstreljene krogle so izstreljene v prsa slehernega svobodoljubnega človeka, vsakega protifašista in demokrata. Svetovna protifašistična javnost bi mnogo storila, ako bi iztrgala iz rok Francovih rabljev junaka in borbi proti fašizmu, Alvaresa in Sapiranijs, na ta način reševajoč ne le dve dragoceni življenji, ampak tudi čast svobodnih Združenih narodov, zadajajoč udarec predrzni profašistični svogati v Španiji, ki hoče izpremeniti to zemljo v prihodnje središče fašizma v Evropi. Zato podpisani kulturni delavci Jugoslavije v imenu svojih narodov, proslavljenih v borbi za stvar Združenih narodov, s pravico dvigajo svoj glas, pozivajo svetovno protifašistično javnost in Svet Združenih narodov, da se stori vse v svrhu rešitve Santiaga Alvaresa in Sebastiana Sapiranijs, zaslužnih za stvar Združenih narodov.

Rešimo protifašiste iz rok krvnikov! Zadajmo udarec ostanom svetovnega fašizma!

Beograd, 22. sept. 1945:

Aleksander Belić, predsednik znanstvene Akademije; Stevan Jakovljević, rektor beogradske univerze; Vladislav Ribnikar, zvezni minister za prosveto; Mitra Mitrović Djilas, minister prosvete za Srbijo; Simša Stanković, univ. prof. in predsednik Narodne skupščine Srbije; Pavle Savić, univ. prof.; Zdenko Petrović, predsednik srbske književne zadruge; Anton Avguštinčić, kipar; Sreten Stojanović, kipar; Djordje Andrejević-Kun, slikar; Radovan Lalić, sekretar Vseslovanskega komiteja; Jovan Popović, predsednik Zdrženja književnikov; Radovan Zogović, književnik; general Milovan Djilas; general Koča Popović; general Gojko Nikolić; Vladimir Dedić, publicist; Marjan Stilmović, publicist; Mihajlo S. Petrović, publicist; Milan Predić, upravnik Narodnega gledališča v Beogradu; Vlada Simić, podpredsednik advokatske komore; Mihajlo Vuk Dragović, ravnatelj glasbenega oddelka radio Beograda; Velibor Gligorić, direktor drame; Oskar Danov, direktor opere; Mihovil Logar, skladatelj; Josip Slavenski, skladatelj; Milan Bogdanović, književnik; Cedomir Minderović, ravnatelj založbe »Prosveta«; Vjekoslav Afrić, režiser; Ljubisa Jovanović, režiser; Krista Djordjević, predsednica Društva prijateljev umetnosti; dr. Dušan Nedeljković, univ. prof.; dr. Vojko Radovanović, univ. prof.; dr. Viktor Novak, univ. prof.; Milan Budimir, univ. prof. dr. Rudimir Aleksić, univ. prof.; Kiril Taranovski, univ. prof. in Vladeta Popović, univ. prof.

Proslavi Cankarjeve in Gubčeve brigade S proslave triletnice Cankarjeve brigade v Novem mestu

Gostje prisostvujejo mimohodu Cankarjeve brigade

Cankarjeva brigada na stadionu v Novem mestu

Včeraj sta Cankarjeva in Gubčeva brigada svečano proslavili triletnico ustanovitve, prva v Novem mestu, druga na Vranskem. Cankarjeva brigada je ob enem prejela visoko odlikovanje »Red Narodnega osvobođenja I. stopnje«, ki ji ga je podelila Začasna narodna skupščina.

Proslave v Novem mestu se je udeležilo mnogo predstavnikov naših civilnih in vojaških oblasti: Jože Brilej-Bolko, načelnik političnega oddelka zunanega ministrstva Zvezne vlade, Janez Hribar, minister za kmetijstvo Narodne vlade Slovenije, polkovnik Dermastja-Urban, načelnik štaba Korpusa NO, podpolkovnik Milan Tominec in major Jože Jakomin-Crni, komandant in politikomisar XV. udarne divizije, major Vinko Mojskrc-Jesen in major Vekoslav Robič, komandant in politikomisar Udarne brigade Ivana Cankarja, člani novomeškega okrožnega NO odbora, člani štabov XV. divizije in Cankarjeve brigade, zastopniki ZMS i. dr. Brigada se je postrojila na novomeškem stadionu; okrog častne tribune, ki so jo zasedli predstavniki oblasti, pa Novomeščani in okoličani, predvsem

mladina. Spored svečanosti je obsegal: izročitev odlikovanja, govori in čestitke predstavnikov oblasti, parada brigade mimo častne tribune. Popoldne so bile športne tekme, zvečer pa kulturna prireditev.

Proslave Gubčeve brigade na Vranskem se je udeležila tov. Vida Tomšičeva, minister za socialno politiko, zastopniki vojske in civilnih oblasti. Po pozdravnih nagovorih se je Gubčeva brigada formirala in strumno korakala mimo gostov.

(Podrobnejše poročilo prinesemo jutri.)

Predavanje o sovjetski filmski umetnosti v Beogradu

V prostorih Društva za kulturno sodelovanje Jugoslavije z ZSSR sta odlična sovjetska filmska sodelavca Georgij Davidovič in Abram Latvejevič imela v Beogradu predavanje o filmski scenariji ter o filmu na splošno. Prikazala sta lastnosti in razvoj sovjetske filmske umetnosti. Prikazala ste osnovne značilnosti novega filma »Nevihita na Balkanu«, ki ga snemajo v naši državi, in ki prikazuje borbe jugoslovanskih narodov. Oba predavatelja sta izrazila svoje prepričanje o hitrem in uspešnem razvoju naše filmske umetnosti.

Sporazum glede mezd poljskim delavcem

20. septembra se je vrtil v Gorici sestanek med uradom za delo pri zavezniški vojaški upravi, predstavniki Enotnih sindikatov in zemljiškimi posestniki gorškega okrožja. Namen sestanka je bil, da se uredi vprašanje plač poljskih delavcev ter reši vprašanje, da bi se tudi na te kategorije delavcev razširila odškodnina za vojno nevarnost in nagrada osvoboditve, ki sta bili že odobreni industrijskim in trgovskim delavcem. Med obema zainteresiranima strankama je bil dosežen sporazum in se pričakuje samo še odobritev zavezniške vojaške uprave.

Volitve v Mestno narodno skupščino in ONO v Zagrebu

Na temelju navodil o volitvah v mestno narodno skupščino in okrajne narodne odbore voli mesto Zagreb na vsakih 4.000 prebivalcev enega zastopnika. Ker ima zagreb 344.000 prebivalcev, bodo v Zagrebu volili v mestno skupščino 86 zastopnikov.

Tekstilna industrija v Dugi Resi povečala proizvodnjo

Tekstilna industrija v Dugi Resi, katere spada med največje tovarne te vrste na Balkanu, stalno povečava proizvodnjo blaga, tkanin in preje. Takoj po osvoboditvi je tovarna pričela z delom. Tedaj je bilo v njej vsega 400 delavcev, medtem ko dela danes v tovarni že 2000 delavcev. Zahvaljujoč se pomoči naše armade in narodni oblasti so bile postavljene na razpolago delavcem najpotrebnejše življenjske potrebščine. Proizvodnja v tovarni vedno narašča. Surovine prihajajo vsakodnevno ter se bo skoraj moglo delati v treh izmenjavah. Delavci in mojstri v tovarni skušajo na razne načine povečati proizvodnjo. Tako je nek tkalski mojster s svojo iznajdbo omogočil štednjo usnja na tkalskem stroju. Računajo, da bo tovarna v Dugi Resi kmalu dosegla predvojno proizvodnjo.

Razstava tržaških umetnikov odprta

Giuseppe Moro: Vrtiljak

V soboto zvečer je bila v Ljubljani v Jakopičevem paviljonu ob prisotnosti številnega občinstva, nekaterih ministrov Narodne vlade Slovenije, zastopnikov organizacij in ustanov ter tržaških razstavljalcev odprta razstava trinajstih tržaških umetnikov.

Tržaški umetniki so prispeli k nam na povabilo naših upodabljalnih umetnikov, da poudarijo tisto skupnost slovenskega in demokratičnega italijanskega ljudstva v Trstu, ki se je v preteklih letih ustvarila v boju proti fašizmu in ki se danes vsak dan znova krepi v boju za osnovne pravice tržaškega ljudstva, v boju za pravico tržaškega ljudstva do samoodločbe in do priključitve k Jugoslaviji. Vesstransko povezanost tržaškega ljudstva s slovenskim zaledjem, politično in gospodarsko, naj — kar se tiče kulture in kultur-

nega sodelovanja — podkrepi prav ta razstava.

To osnovno misel in pripravljenost slovenskih in tržaških umetnikov za čim tesnejše skupno delo sta izrazila in podčrtala v svojih govorih tako predsednik Društva slovenskih upodabljalnih umetnikov France Uršič, kakor tudi tržaški slikar Giuseppe Moro v imenu tržaških razstavljalcev.

* Na razstavi, ki prouča o zelo visoki umetniški kulturi tržaškega mesta, sodelujejo štirje slovenski ter devet italijanskih umetnikov, in sicer: Bastianutto Riccardo, Bambina Margherita, Cesar Jože, Geje Toni, Grom Bogdan, Lotta Rinaldo Luigi, Lukežič Avrelj, Lupieri Maria, Meneghini Elena Jolanda, Moro Giuseppe, Spacal Lojze, Svara Duilio in Zandegiacomo Tommasini Pedra. Razstava, h kateri se še povrnemo, bo odprta do 8. oktobra.

O sodobni ukrajinski književnosti

Te dni je prispel v Beograd znani sovjetski ukrajinski pesnik Maksim Tadejevič Riljski z namenom, da se spozna z jugoslovanskimi literaturami in z deli naših pisateljev. Riljski je mnenja, da je sedaj napočil čas, da se vsi slovanski narodi še boljše spoznajo med seboj in pravi, da je kot drugi predsednik moskovskega Vseslovanskega odbora prav s tem namenom prišel v Jugoslavijo.

Maksim Riljski se je rodil 1895. l. Ko je končal srednjo šolo, je odšel na univerzo v Kijevu. Od leta 1920. je na visokih šolah predaval ukrajinsko stilistiko in tehniko prevajanja. Z letom 1929. je opustil svoje pedagoško delo in se povsem posvetil literaturi. Razen manjših brošur je bilo doslej tiskanih nad 20 knjig njegovih pesmi. Poleg tega je napisal še dve pesnitvi: »Marina« in »Potovanje v mladost«. Velika večina njegovih pesmi je prevedena v vse jezike Sovjetske zveze, domala vse pa v ruščino. Poleg tega se je Riljski mnogo ukvarjal s prevajanjem iz francoščine, poljščine in ruščine. Iz francosčine je prevedel dela klasikov sedemnajstega stoletja — Racinea, Molièrea, Cornellea in Boileauja, iz ruščine več Puškinovih stvari, iz poljščine pa Mickiewiczevega »Pana Tadeusza«.

Govoreč o sodobni ukrajinski poeziji, je Maksim Riljski poudaril, da se je razvila v pogojih, v kakršnih žive sovjetski narodi. Ukrajinska literatura nadaljuje s tradicijo stare ukrajinske literature, katere najboljša predstavnika sta bila Ševčenko in Franko. Najbolj znani sodobni ukrajinski pisatelji in pesniki so: Pavlo Tičina, Nikola Bažan, Volodimir Sosjura, Andrej Mališko, Leopid Pervomajski, Jurij Janovski, Ivan Le, Petro Panč, Aleksander Kopilenko, medtem ko sta od dramskih pisateljev znana Aleksander Kornejčuk in Ivan Kočerga.

Ukrajinska književnost sledi sedaj načelom socialističnega realizma, ki se je razvil in obudil tradicije kritičnega realizma Čehova, Tolstoja in Ščedrina. Medtem ko je bil kritični realizem v opoziciji napram stvarnosti, v opoziciji napram režimu in družbenemu redu, pa imajo predstavniki socialističnega realizma pozitivno razmerje napram življenjski resničnosti in to resničnost s svoji mdelom utrjujejo in krepe. Medtem ko je bila poprej glavno orožje kritičnih realistov satira, se spuščajo sodobni ukrajinski pesniki v kritiko posameznih pomanjkljivosti in napak, obstoječi red sam pa utrjujejo. Danes je glavna snov vseh ukrajinskih pisateljev

domovinska vojna, junaštvo in tovarišstvo narodov Sovjetske zveze na fronti. Dela imajo po večini lirski značaj.

S tem v zvezi poudarja Riljski, da so ukrajinski književniki in ves ukrajinski narod, z navdušenjem spremljali boje jugoslovanskih partizanov in ta čustva so v ukrajinski literaturi že prišla do izraza. Za časa vojne je mnogo ukrajinskih pisateljev odšlo na fronto. Mnogi p so bili evakuirani v zaledje in tu so v Ufi, glavnem mestu baškirske avtonomne republike izdajali svoje časopise in ustanovili svoje založniško podjetje. Tu je bila tudi ukrajinska Akademija znanosti. Sedaj so se vsi vrtni v Ukrajinu in že se je pojavilo veliko število pomembnih literarnih del. Sedaj se tiska roman Julija Smoliča iz življenja zasedene Ukrajine. V zvezi z junaškim odporom, ki ga je pokazalo ljudstvo v boju proti Nemcem, je zelo naraslo zanimanje za zgodovino in za junaško preteklost ukrajinskega naroda. V tisku je roman Petra Panča »Zaporozci«, ki opisuje razdobje Bogdana Chmielnickega. Gledališča pripravljajo tragedijo Ivana Kočerge Jaroslav Modric, ki prikazuje lik enega največjih kijevskih knezov.

Maksim Riljski je prispel k nam, da bi zbral gradivo iz zgodovine Jugoslavije, zlasti pa iz zgodovine osvobodilne vojne iz bojev proti fašizmu. Te dni bo imel v Beogradu predavanje o ukrajinski književnosti, potem pa bo odpotoval in obiskal razne kraje v Jugoslaviji, da bi spoznal naše narode in dobil gradivo za svoja dela, v katerih bo prikazal junaške boje vseh naših narodov za svobodo in neodvisnost.

(Po »Borbic«.)

Člana Vseslovanskega odbora v šumadiji

Na svojem potu skozi šumadijo so člana Vseslovanskega odbora Valentina Močalova, tajnika in podpredsednika Vseslovanskega odbora v Moskvi, in Maksima Riljskija, ukrajinskega pesnika in podpredsednika Vseslovanskega odbora v vseh krajih prisrčno sprejeli. V Kragujevcu jima je bil prirejen svečan sprejem. Takoj po prihodu sta gosta bratske Sovjetske zveze obiskala Vojnotehnični zavod in grobove domoljubov, ki so jih nacisti ustrelili v predmestju. Ko se je zvedelo, da prispeta člana Vseslovanskega odbora, se je zbralo več tisoč meščanov pred mladinskim domom, ki so vzklicali edinstvo in bratstvo jugoslovanskih in sovjetskih narodov.

Velik ljudski miting, prirejen v čast sovjetskim gostoma, je otvoril dr. Voja Djurić, profesor in predsednik krajevnega odbora Ljudske fronte, ki je v imenu šumadinskega ljudstva pozdravil visoka gosta iz Moskve. Nato je pozdravil gosta v imenu Jugoslovanske armade major Dragoljub Stevanović. Ob navdušenem

vzklikanju sovjetskemu ljudstvu, Rdeči armadi in generalisimu Stalinu je povzel besedo Valentin Močalov, ki je med drugim dejal:

»Pozdravljam meščane junaškega mesta Kragujevca, mesta žalosti, trpljenja, a tudi mesta zmage. Prinašam vam pozdrave sovjetskega ljudstva in Rdeče armade. Ko so se rdečearmejski borili za iste ideale pred Moskvjo, so umirali vaši meščani v predmestjih Kragujevca. V tem pa je tudi moč našega bratstva in prijateljstva. V tej veliki vojni je zmagala pravica. Naše bratstvo je nerazdružljivo, ono bo ostalo takšno vedno. Ta vojna je ovenčala dvoje velikih imen: Stalina in Tita. Naj žive jugoslovanske žene in se stre, ki so vzgojile junake, ki so se znali boriti, umreti in zmagati! Naj živi narodni junak Jugoslavije maršal Tito! Naj živi bratstvo vseh slovanskih narodov!«

Miting se je končal s petjem »Hej Slovanic« in z dolgotrajnim vzklikanjem Rdeči armadi, generalisimu Stalinu in bratskim sovjetskim narodom.

Komisija za postavitev spomenikov padlim

V mestu Ljubljani in njeni neposredni okolici je mnogo krajev, katere je oškropila mučeniška kri padlih borec za svobodo, bodisi da so se borili s puško v roki kot partizani ali pa da so bili usmrteni kot talci in kot žrtve fašističnih in belogardističnih morilcev. Taksi kraji so med drugim Ciril-Metodova ulica, Gramozna jama, mučilišče in morišče pri Sv. Urhu itd. Čut pietete zahteva in želja ljudstva je, da se taki kraji označijo s posebnimi spomeniki, potomstvu v spomin in v opomin. Ljudske množice že sestavljajo odbore za postavitev spomenikov.

Potrebno pa je, da bodo ti spomeniki v skladu z obstoječo okolico in prilagojeni novemu regulacijskemu načrtu Ljubljane in pa, da so seveda na dostojni umetniški in estetski višini. Zato se je že pri Ministrstvu za prosveto osnovala posebna komisija, ki bo dajala smer in navodila za vse Slovenijo. Izkazalo pa se je, da je za realizacijo obstoječih načrtov v Ljubljani in njeni neposredni okolici po-

trebna še posebna stalna komisija. Upoštevaje to dejstvo, je Izvršni mestni narodno-osvobodilni odbor na eni svojih zadnjih sej ustanovil tako komisijo in določil, da ji načeluje predsednik MNOO in da se povabijo vanjo nekateri od znanih in priznanih strokovnjakov, urbanistov, arhitektov, kiparjev in slikarjev. Komisija je že začela poslovanje in je v najokrajih stikih s komisijo pri Ministrstvu za prosveto po muzejskem referentu dr. Stanetu Mikužu.

Komisija bo dajala vsa predhodna navodila in nasvete glede postavitve spomenikov, vzdave spominskih plošč in podobno ter bo potrjevala po juryjah odobrene načrte. Opozarjamo tovrstne odbore, da sporočajo svoje želje in načrte Komisiji za postavitev spomenikov padlim Mestnemu narodno-osvobodilnemu odboru, ker bi se jim brez soglasja s strani te komisije postavitev takih spomenikov ne mogla dovoljevati.

Iz predsedstvene pisarne MNOO.

Uspehi obnove - rezultat velikih naporov delovnega ljudstva

Naša domovina se — z ozirom na velikost vojnih pustošenj in okupatorskih uničenjanih — nahaja takoj za Sovjetsko zvezo. Poleg 1.700.000 krvnih žrtev, ki jih je dalo delovno ljudstvo jugoslovanskih narodov za svojo svobodo, je isto v času fašistične okupacije in narodno-osvobodilnih bojev doživljalo tudi neverjetna rušenja in uničevanja.

Več kot 60% vsega narodnega premoženja je uničeno. Vsed česar so se tudi narodni dohodki zmanjšali za okrog 70%. Razumljivo je, da se radi tako velike vojne škode, ki presega 61 milijard ameriških dolarjev, naše gospodarstvo življenje ni moglo takoj po osvoboditvi normalno razvijati, saj je okupator v kratkih 4 letih temeljito uničil vse ono, kar so ustvarile generacije naših pradedov in očetov. Ob osvoboditvi smo morali zato vse svoje sile uporabiti, ne za napredek in izboljšanje našega gospodarstva življenja, temveč za najprej nujnejšo obnovo porušenega in opustošenega.

Za sestradane in namučene množice delovnega ljudstva ni mogla radi tega popolna vojaška in politična zmaga nad fašističnimi okupatorji in domačimi izdajalci pominiti počitek, temveč šele začetek nove vsenarodne bitke za zavarovanje pridobitve narodno-osvobodilne borbe. Množice zavednih delavcev, kmetov in delovne inteligence so takoj združile vse svoje ustvarjalne sile in sposobnosti na novem področju borbe, da tudi z zmago nad gospodarskimi ruševinami in zmedo, z hitro gospodarsko obnovo in izgradnjo dosežejo vsestransko zmago slovenskega naroda nad vsemi tlačitelji in izkoriščevalci.

Komaj četrt leta je minilo od osvobođenja. Ta rok je prekratkec, da bi mogli podati točno bilanco in stvarno oceno našega dela na obnovi in izgradnji domovine. Lahko pa trdimo, da s svojo predano poštenostjo in s svojo neodjenljivo iznajdljivostjo in z neprestanim stremiljenjem za novimi uspehi nismo zastajali za potrebami časa, temveč smo v kratkih 4 mesecih na vseh področjih gospodarskega življenja dosegli res izredne uspehe.

S ponosom lahko ugotovimo, da se v pogledu obnove in izgradnje naše domovine, nahajamo takoj za Sovjetsko zvezo. Vse ostale države, ki so sodelovale v tej vojni, zastajajo v pogledu obnove za nami.

Te velike, izredne uspehe v obnovi naše domovine, po katerih se temeljito razlikujemo od uspehov obnove mnogih drugih evropskih držav, smo dosegli le zato, ker nismo zdržali stari upravni aparat, ki je v službi vseh dosedanjih protiljudskih režimov dušil vsako iniciativno od spodaj. Kakor vedno doslej, smo tudi v obnovi domovine in v izgradnji gospodarstva gradili na neizčrpnih ustvarjalnih silah širokih ljudskih množic. Vedno smo smatrali kot najvažnejše ustvarjati takšne oblike in organizacijske sisteme, ki omogočajo mobilizacijo osnovnih množic ter njihovo čim aktivnejše in iniciativnejše sodelovanje.

Zahvaljujoč temu prihaja vedno bolj do izraza enotna volja delovnih množic in z njo njihova neizčrpna ustvarjalna sila, ki daje OF novo udarno silo in polje, ki sta ji zagotovili vse dosedanje velike zmage in uspehe. Tudi veliki rezultati in izredni uspehi v obnovi so dokaz, da je izbrana pot najširše demokracije in aktivnega sodelovanja ljudskih množic pravilna.

Ob osvoboditvi smo stali pred izpopravnimi skladišči. Ruševine mostov, prog, cest, tvornic, delavnic, podjetij, požgane domske, vasi in cele pokrajine, uničena oskrbovalna mreža ter različne brezvrednostne okupatorske valute so postavljali pred nas največje ovire ter nas pozivali na najtežjo borbo.

S skrajno tekmovalno voljo smo v čudovito kratkem času obnovili železniški in cestni promet s skoraj vsemi mostovi. V najkrajšem času smo vzpostavili dobro organizirano preskrbovalno mrežo ter s tem zagotovili oskrbo po načelu, da imajo prednost tisti, ki več in boljše delajo.

Izvedli smo zamenjavo denarja in uvedli enotno valuto na vsem področju države, ki je bilo med vojno s 13 različnimi okupatorskimi valutami razkosano na 13 različnih, med seboj izoliranih gospodarskih področjih.

Zlasti smo se zavedali važnosti slovenske industrijske proizvodnje za obnovo vse države. Zahvaljujoč se zavednosti naših delavcev in njihovi skrajni tekmovalni vnemi smo stalno povečevali

proizvodnjo naših tvornic. Z nenehnim izpopolnjevanjem organizacijskega dela, s stalnim izboljševanjem delovnih pogojev, s razvijanjem iniciative delavcev in nameščencev smo uspešno dvignili proizvodnost našega dela.

Z uredbo o maksimalnih plačah in meddah ter z vrsto drugih uredb in zakonitih ukrepov, smo dosegli vidno izboljšanje položaja naših delavcev in nameščencev. Toda te plače in mezde bodo lahko ostale tako visoke le, če bodo vsi delavci in nameščenci stremeli pri svojem delu za temeljitim izkoriščanjem surovin, pogonskega materiala, strojev in delovnega časa radi stalnega zviševanja produktivnosti ob sorazmernem zmanjševanju različnih stroškov. Le tako bomo lahko tudi zmanjšali odprtno škarijo, ki se kot nujna posledica vojne in opustošenja naše industrije pojavljajo zaenkrat v prav občutni razliki cen med industrijskimi proizvodi in agrarnimi pridelki. Le tako bomo lahko v večji meri preskrbovali naše kmete s cenenimi industrijskimi izdelki ter obratno dobivali z dežele delovni življenjski potrebščin.

Tudi kmetje so kljub pomanjkanju delovnih sil, vprežne živine in orodja z nemurno poštenostjo obdelali in posejali vsa polja. Z zakonom o agrarni reformi in kolonizaciji odpravljamo zadnje poljevalne oblike izkoriščanja kmečkih množic, ki bodo postale popolni lastniki zemlje, katero same obdelujejo. Te zemlje res ni dovolj, da bi lahko zadovoljila vse potrebe, toda ta zakoniti ukrep je dokaz, da država stori vse, kar le more, tudi za izboljšanje življenjskih pogojev kmečkega ljudstva.

Zahvaljujoč se zavednosti naših delavcev, kmetov in delovne inteligence ter njihovim izrednim naporom se je obupno gospodarsko stanje, ki smo ga prejeli v nasledstvo od fašističnih okupatorjev in domačih izdajalcev, kmalu preobrazilo na boljše ter lahko rečemo, da smo najtežje prebrodili in da je, poleg raznih izrednih težav, ki se še vedno pojavljajo, pred nami vedno jasnejša perspektiva bodočega razvoja v smeri lepšega in prijetnejšega življenja delovnega ljudstva.

Naše ljudstvo se zaveda izrednih težav, ki jih moramo še premagati. Prav tako pa se zaveda, da se brez njegovih žrtev, brez njegove iniciative in brez njegovega ustvarjalnega dela in pomoči naša država ne more hitro dvigniti iz gospodarskih težok. Čim več bomo danes delali, čim več bomo danes žrtvovali v korist obnove, tem prej si bomo ustvarili blagostanje. Zato moramo delati z vsemi silami in v mnogo večji meri kot je to bilo potrebno v normalnih časih.

Izkoristimo vsa delovna sredstva in razvijamo povsod največje iniciativnosti, da najdemo še boljša pota iz še uspešnej-

še načine za čim hitrejšo obnovo, zlasti tani, kjer se niso dosegli zadovoljivo rezultati. Nenehno dvigujemo produktivnost svojega dela!

Delavci, kmetje in delovna inteligencija se vedno bolj zavedajo usodne medsebojne povezanosti svojih koristi in naporov ter na podlagi tega spoznanja krepijo enotnost in trdno povezanost delovnega ljudstva vseh jugoslovanskih narodov. Tako združeni in enotni bomo lažje prenašali in z združenimi naporii uspešnejše premagovali težave današnje prehodne dobe.

Ce že skupni interesi lepše bodočnosti nalagajo ljudstvu velika bremena ter zahtevajo od njih velikih žrtiev, je prav tako nujno, da tudi naši državni organi in narodne oblasti kar najhitreje rešujejo v korist širokih ljudskih množic vprašanja, ki se lahko rešijo že danes. Skladističa industrijskih podjetij so polna raznih proizvodov, katere je treba po pravilnem razdelitvenem načrtu čimprej staviti na razpolago najpotrebnejšim. Tako bodo industrijska podjetja ponovno prišla do denarnih sredstev, ki so nujno potrebna za nadaljnje zvišanje in pozitivitev proizvodnje, a razdeljeni industrijski izdelki bodo ugodno vplivali na povečanje splošne obnove mest in vasi, trgovine in obrti, kmetijstva in sploh vsega gospodarstva.

Svojo pozornost moramo posvečati zlasti stalnemu izboljševanju oskrbovalne in razdelilne mreže. S tem bomo pospeševali hitrejšo zamenjavo blago ter se osvobodili gospodarskega pomanjkanja, ki sedaj še v občutni meri hromi in zavira celokupno obnovo naše domovine.

Naši narodi so si s temeljnimi programskimi načeli Ljudske fronte Jugoslavije postavili čvrste temelje in jasne poglede v bodočnost. Danes smo na jasnem, kje naj začnemo, kako naj začnemo in v katero smer moramo iti. Na podlagi tega stopajo tudi nepregledne in strnjene vrste delavcev in nameščencev z odločnim korakom po skupno začetni poti.

Vsi se zavedamo, da je danes naše življenje še trdo in težko. Prav tako se zavedamo, da potrebe obnove zahtevajo od nas žrtiev v raznih obdobjih in v večjem žrtvovanju svojih sil in sposobnosti za obnovo. Toda s svojim odločnim, načrtnim delom vedno bolj odkrivamo jasnost pogledov in lepšo in srečnejšo bodočnost ter postajamo tako ona sila, ki kljub ruševinam in izrednim težavam po časi, toda sigurno prinaša napredek. S to zavestjo ponosno kljubujemo orjaškim težavam in težokom sedanje, še težke prehodne dobe. S to zavestjo iščimo odgovarajoče metode za dvig produktivnosti našega dela! Posvečajmo vse svoje energije skupni borbi za čim prejšnjo obnovo!

O stanju na Kosovem polju in v Metohiji

Iz razgovora z ministrom za rudarstvo Srbije Meh. Hodžo

Novinarjem, ki so obiskali ministra za rudarstvo Srbije Mehmeda Hodžo ob priliki prevzema dolžnosti, je minister Hodža odgovoril na nekoliko vprašanj o stanju na Kosovem polju in v Metohiji.

Glede odnošajev med Srbi, Siftarji (Albanci) in Črnogorci na Kosovem in Metohiji je minister Hodža izjavil:

»Prebivalci Kosova in Metohije so sami videli, da bo pravilna rešitev nacionalnega vprašanja zagotovila njihov obstoj. Spoznali so pomen principa enakopravnosti. V naši ljudski demokraciji so vsi prebivalci Kosova in Metohije: Srbi Siftarji in Črnogorci enakopravni in vsi sodelujejo v protifašističnih organizacijah in pri ustvarjanju ljudske oblasti. Skupaj utrjujejo bratstvo in enotnost, ki sta bila sklavna v ognju narodno-osvobodilne borbe.«

Kdo predstavlja pri Srbih, Črnogorcih in Siftarjih reakcije?

»Niti pri Srbih, niti pri Črnogorcih in Siftarjih ni več voditeljev reakcije, ker je bil velik del ted v narodno-osvobodilni borbi uničen, ostali so zbežali z okupatorjem. Majhne skupine, ki so še ostale tu in tam, nastopajo proti narodno-osvobodilnem gibanju samo zato, ker so se poprej zvezale z okupatorjem in se boje kazni za svoje delo. Vendar so sedaj vse protifašistične organizacije

na Kosovem vložile vse svoje sile, da organizirajo ljudsko oblast v duhu narodno-osvobodilne borbe. Siftarska reakcija na Kosovem in Metohiji, kolikor je še ostala, pa vidi v novi demokratski Albaniji ovrh svojih interesov in nastopa proti njej v upanju na podporo mednarodne reakcije.«

Glede izvajanja Zakona o agrarni reformi je minister Hodža izjavil:

»Večina izseljencev se je že vrnila na Kosovo in v Metohijo, toda njihovo gospodarsko stanje je zelo slabo, posebno onih, ki prihajajo iz Črne gore. Begunci iz Kosova in Metohije, ki so zbežali v Srbijo, so sicer pred prihodom Nemcev odnesli s seboj nekaj svojih stvari in se sedaj z njimi tudi vračajo, oni pa, ki so zbežali v Črno goro, so v narodno-osvobodilni borbi izgubili vse svoje imetje.«

Na vprašanje kakšno vlogo je imela siftarska žena v narodno-osvobodilni borbi in kakšna je njena vloga danes, je minister Hodža odgovoril:

»Prvič v zgodovini je stopila siftarska žena z orožjem v roki v borbo proti fašizmu. Znanе so mnoge žene, ki so se borile ob strani svojih mož. Po osvoboditvi pa so srbske, črnogorske in siftarske žene pomagale pri obdelovanju zemlje beguncev in izseljencev.

zlatom, »Cirkusac«, »Luči velemestac«, »Modernih časov«. Zdelo se mi je kar, da je stopil Charlie s filmskega platna. V tem mestu Hollywoodu si mnogi filmski igralci podložo za prvi debeli podplate v čevlje, da bi bili videti večji, nekateri pa nosijo tudi visoke pege; mnoge filmske igralke imajo tudi ponarejene trepalnice in tuje zobe, tako da jih človek na prvi pogled težko spozna. Zato nihče izmed njih ni bil tako zelo podoben svojemuhku na filmskem platnu, nihče se ni zdel tako resničen kakor Charlie Chaplin. Ko sem bil povabljen v Hollywood, sem svojim prijateljem Američanom dejal, da bi ne mogel reči, da sem bil v Hollywoodu, če bi ne videl Chaplina. Pravili so mi, da se je Chaplin umaknil iz javnega življenja, da živi čisto osamljen, da skoraj nikomur ne hodi od doma in da zelo redko koga sprejme. Ko je pa Chaplin slišal, da bi ga radi videli ljudje iz Titove Jugoslavije, je bil sestaneč kaj hitro domenjen. Iz ameriških listov, ki sem jih čital še pred prihodom v Ameriko, sem sklepal, kaj je vzrok, da se je najslavnejši igralec v Hollywoodu umak-

nil iz javnega življenja, toda šele, ko sem prišel v stik z Američani, z ljudmi raznih položajev, sem začutil vso tragednost položaja Charlja Chaplina, bolje rečeno: vso tragednost samih Američanov. Ko sem dejal jutraj stari gospodinjici igralca Johna Garfielda, ki sem bil pri njem gost, da sem namenjen k Chaplinu, je pobožna žena sklenila roke in me malone prosila, naj ne hodim k njemu: — On je tako pokvarjen! —

Sinoči, na večerji pri Pouletti Godard in njenem možu Bergesu Meredithu, kamor so bili povabljeni tudi nekateri najbolj znani holywoodski igralci in ravnateljji, je nanesel pogovor na Chaplina in malone vsi so se izrazili o njem nepovoljno razen Poulette Godard. Posebno ostro je Chaplina obsojala gospa Selnie, žena enega najbolj konservativnih magnatov Hollywooda, oseba prijateljica gospe Čangkašjek. Stresla je na glavo velikega umetnika toliko žaljkov, da človek kar ni mogel molčati. Tako sem moral prekrstiti etiketo tistega večera in odgovoriti na vprašanje: »Kaj pa mislite vi v Titovi Jugoslaviji o Chaplinu?« takote: »Ko se bodo ozirali čez sto let nazaj na Hollywood, se bo ponosno dvigal nad njim Hk Charlja Chaplina.«

Te gospe Selnie in njihovi možje skupaj s Hearstom, Mac Cormicom in Lu-

Razdeljevanje daril maršala Tita v janjskem okraju

Te dni razdeljujejo po vseh vaseh janjskega okraja darila, ki jih je maršal Tito posljal ljudstvu tega opustošenega okraja. Maršal Tito je nedavno posljal darila vsem žariščem narodne vstaje v Bosanski Krajini, Janji, Drvarju in Kozari. Ljudstvo janjskega okraja, ki je revno, je od prvga dne vstaje podpiralo svojo vojsko. Iz njegovih vrst je izšlo mnogo prvoborniteljev vstaje, dalo je nesmrtno junaka Sulju Šolaja, ki je junaško padel, ko je zavzel ustaške bunkerje na Kupreču že leta 1942.

Ob priliki razdeljevanja maršalovih daril je imelo ljudstvo posameznih vasi janjskega okraja zborovanja. Spominjalo se je srdite sovražnikov okupacije, ko je šel maršal Tito skozi Janjo ter se je s svojo vojsko razgovarjal v tem kraju. Na zborovanjih ljudstvo izraža svojo navdušenost in hvaležnost maršalu Titu. Na zborovanjih in konferencah bodo razdelili revnemu ljudstvu janjskega okraja več vagonov hrane in znatne količine obleke. Darila razdeljujejo vsaki odbori, ki jih je ljudstvo samo izvolilo.

Politična zavest se izraža v poštenovalnem premagovanju vseh težav dela.

Spomin na umorjene talce

Ze nekaj mesecev dela odbor, ki je prevzel nalogo, da nam in našim potomcem ohrani v spominu talce, ki so jih italijanski fašisti in domači izdajalci pobili dne 13. oktobra leta 1942 v Cirič-Metodovi ulici, pred Natlačenovohišo. Uprava pokopališča ima imena in rojstna leta 20-tih umorjenih talcev zapisana po naslednjem vrstnem redu: Avbelj Valentin, roj. 1914; Prosen Josip, roj. 1916; Vadnjak Stanislav, roj. 1903; Hanžič Ferdinand, roj. 1910; Besek Anton, roj. 1921; Kerpan Ivan, roj. 1910; Rosanec Valentin, roj. 1895; Petruša Stanislav, roj. 1919; Mauer Josip, roj. 1919; Pezdri Josip, roj. 1895; Bričelj Frane, roj. 1910; Vodnik Viktor, rojen 1902; Škerlj Josip, roj. 1917; Smrekar Bernhard, roj. 1901; Možina Vincenc,

roj. 1922; Miklavčič Matej, roj. 1884; Kogovšek Ivan, roj. 1909; Kogovšek Valentin, roj. 1915; Korošek Josip, rojen 1911; Podgornik Marjan, roj. 1915; Ramavh Peter, roj. 1898; Maučič Pavel, roj. 1909; inž. Kresnik Peter, roj. 1904; Stepič Mirko, roj. 1904.

Tam, kjer so ti junaki in mučeniki osvobodilne borbe izkrcavali, bo zdaj ob tretji obletnici odbor odkril spomenik.

O spomeniku in spominski svečanosti bomo še poročali, svojce umorjenih talcev, ki imajo kake želje in predloge glede svečanosti, pa vabimo v imenu odbora, da se danes popoldne med 3. in 6. uro zglase v pisarni terena Zrinjski, Strossmayerjeva ulica 3.

Teror v Slovenski Benečiji

Odkar prinaša primorsko časopisje vesti o terorju v Slovenski Benečiji, katelega čitajo celo povzročitelji terorja, izlivaajo ti svoj srd nad družinami, ki so pomagale partizanom. Dolže jim, da prinašajo vesti o divjanju prolečnih fašistov preko meje. Sedaj se znašajo nad njimi na vse mogoče načine Baziljevni družini v Mašeri so polomili sadno dreve, je ter upustili vinograd, ki je njih edini dohodek. Te dni je ozopovec Čudrič Bernard iz Mašerov napadel Cendela Alojzija, ki je že večkrat bežal pred divjanjem ozopovcev. Očital mu je, da ovajta

njihovo ravnanje preko meje. Prav tako je pretepel mladinko Faletič Gildo in ji grozil, da jo bo ubil, ker je pomagala slovenskim partizanom.

Ravši Marjanu pravi, da je organiziral v domačem kraju OF in narodno ganiziral v domačem kraju OF in narodno osvobodilno vojsko. V Zamirju so ga preteпали, dokler ni nezavešten oblezal. Ravša je pri dveh zdravnikih prošil za izjavo, da je ranjen pri pretepu, in bi s tem krivici prišli pred sodišče. Šele na ponovno zahtevo je pri drugem zdravniku sprejel izjavo, katero je predložil kvesturu v Cedad, ki do danes še ničesar ni ukrenila. Ravšo so ozopovci ponovno napadli na njegovem domu. Ob tej priliki so mu razbili streho, vsa okna in močno poškočovali hišo s kamenjem. Tudi tokrat karabinerji, kljub obljubi, da se bodo zanj zavzeli, niso ničesar ukrenili. Ker so fašisti Ravši ponovno grozili, da ga ubijejo, ako jim pride v roke, je bil prisiljen zateči se drugam. Ista usoda je doletela še druge pristaše narodno osvobodilnega gibanja v Kraverju, kot n. pr. družino Kvalica in družino Čizbec, kategera so s kamenjem razbili hišo in senik.

Nastopajo pa tudi na javnih zborovanjih in konferencah.

Kaj pa siftarska mladina?

»Siftarska mladina se je izkazala zelo junaško in je doprinesla velik delež v narodno-osvobodilni borbi. Kljub velikim težavam, so mladinci vedno podpirali borbo albankega osvobodilnega gibanja.«

Kakšna je prosveta in nepismenost na Kosovem in v Metohiji in kako bi zmanjšali nepismenost?

»Kar se tiče Srbov in Črnogorcev je tu vprašanje prosvete že rešeno, ker je dovolj učiteljev in profesorjev, medtem ko je o vprašanju pri Siftarjih zelo težko rečljivo, ker se pojavljajo velike težave. Učiteljev in profesorjev skoro ni. Iz Albanije pričakujemo okrog 70 učiteljev in profesorjev, ki bodo lahko mnogo pripomogli k dvigu prosvete. Ustanovljeni bodo tudi tečajji za učitelje. Ljudstvo se želi učiti in izobraževati v svojem lastnem jeziku. Na deželi, kjer je 90% nepismenih, bodo odprti analfabetski tečajji.«

Glede časopisov v siftarskem jeziku je minister Hodža izjavil:

»Za Kosovo in Metohijo izhaja v siftarskem jeziku list »Preporod«. Zveza Siftarske protifašistične mladine pa izdaja list »Brač«. Prvikrat v zgodovini imajo Siftarji svoj časopis, s katerim so zelo zadovoljni.«

Ob zaključku je minister Hodža dejal: »Ljudske oblasti zastopajo sedaj resni interese naših narodov. Priznanje avtonomije Kosovu in Metohiji potrjuje pravilnost rešitve narodnega vprašanja v Demokratični federativni Jugoslaviji. Siftarji, ki v stari Jugoslaviji niso imeli nikakih pravic, se danes ne sramujejo več svoje narodnosti.«

Kar se tiče težav, ki se tu pojavljajo v gospodarstvu, bi jih rešili takoj, a nimamo transportnih sredstev. Za normalizacijo našega gospodarstva potrebujemo le 50 kamionov.«

Glavni ozopovski teroristi so stari fašisti Basjak Bepo iz Srednjega, Dugaro Evgenio, Simac Mario, Predan Ernesto in Florjančić Sandro, vsi iz Kraverja. Oblasti do danes še niso ničesar ukrenile proti njim.

Jugoslovanska sindikalna delegacija v Parizu

Dopisnik Tanjug-a iz Pariza poroča: V Pariz je prispela jugoslovanska sindikalna delegacija, ki se bo udeležila dela mednarodne sindikalne konferenca. Na čelu jugoslovanske delegacije je predsednik Centralnega komiteta jugoslovanskih združenih sindikatov Djuro Salaj, a člani so Dušan Petrović-Sane, Adam Katič, Šefket Maglačić, Tomo Brejc in Joze Jurak. Druga zasedanja svetovne sindikalne konferenca se bo pričelo 25. septembra v palači »Chailloit«.

100.000 brezplačnih opek za porušene vasi

Takoj po osvoboditvi je uprava zagrebških mestnih opekarn prišla z delom, da bi se čim prej dvignila proizvodnja opeke. Računa se, da bodo že prihodnja pomlad mestne opekarne obratovalne normalno. Delavci in nameščenci mestnih opekarn so se zavezali, da bodo izdelali brezplačno 100 tisoč opek za obnovo porušenih vasi. Opeko že pošiljajo v porušene kraje.

Takoj po osvoboditvi je uprava zagrebških mestnih opekarn prišla z delom, da bi se čim prej dvignila proizvodnja opeke. Računa se, da bodo že prihodnja pomlad mestne opekarne obratovalne normalno. Delavci in nameščenci mestnih opekarn so se zavezali, da bodo izdelali brezplačno 100 tisoč opek za obnovo porušenih vasi. Opeko že pošiljajo v porušene kraje.

Takoj po osvoboditvi je uprava zagrebških mestnih opekarn prišla z delom, da bi se čim prej dvignila proizvodnja opeke. Računa se, da bodo že prihodnja pomlad mestne opekarne obratovalne normalno. Delavci in nameščenci mestnih opekarn so se zavezali, da bodo izdelali brezplačno 100 tisoč opek za obnovo porušenih vasi. Opeko že pošiljajo v porušene kraje.

Vladimir Dedijer:

Pri Charlie Chaplinu

Ko sem prišel s tajnikom Združenja pisateljev v vojni, Polinom Lauberjem, ter filmskim režiserjem in pisateljem Abom Barrowsom k Charlju Chaplinu, je ta sedel in čital v velikem kabinetu za okno mizo pri velikem oknu, obrnjem proti borovcem na vrhu. Opazil nas je, zapri večji zvezek žolte barve, odložil peresnik in nam prišel naproti. Gledal sem Chaplina, izredno čilega in krepkega, gledal sem njegove živahne kretnje in prijazni nasmeh in zdelo se mi je, da vidim pred seboj prijatelja, dragega človeka, ki ga poznam že dolga leta, pa ga zdaj po dolgi ločitvi zopet vidim. Res, Chaplin ni imel na glavi starega nizkega cilindra, namesto njega so se mu videli gosti, toda že povsem sivi lasje. Nosil tudi ni oguljenega žaketa, niti ogromnih čevljev, toda izraz obraza, tisti lovkavi nasmeh, tista malone nepoznana kretanja, ki je za njo Chaplin privedil blažo, ko je vstal izza mize, vse to je jasno pričalo, da je pred nami Charlie iz tiste zakajene dvorane, kina »Opere« v Beogradu, kamor me je stric okrog leta 1920 odvedel, da bi prvič v življenju videl film, — da je to Charlie iz »Lova za

prvih letih vojne je izdelal igralec, režiser in pisatelj Orsen Wells film »Državljan Cain«, v katerem je skušal prikazati Hearstov lik. Glavni vlogi sta igrala Wells in mlada nadarjena igralka Dorothy Cominger. Dokler film ni bil izdalan, lastniki filmskega podjetja niso vedeli, da bo to film o Hearstu, kateri je storil pozneje vse, da bi filma v Ameriki ne prikazovali. Srečal sem Comingorovo nekega večera v Hollywoodu in potožila mi je, kako po prizadevanju vsemočnega Hearsta že štiri leta ne more dobiti nobene vloge.

— To pa še ni vse, — mi je pravila mlada igralka: —vedeti morate, da imam dva otroka. Ko sem drugič zanosila, sem nekega jutra razgrnila časniki in imela sem kaj brati. Hearstova glavna novinarka za zadeve Hollywooda Ruela Parson je pisala, da sem noseča, in pripomnila je, da je oče mojega bodočega otroka najbrž Charlie Chaplin.

To je samo eden izmed stotih primerov, kako gonijo Chaplina pod šibo tvorcev »javnega mnenja« v Ameriki. Kampanja proti Chaplinu je bila tako srdita, da se je Chaplin, vesel človek, ki je tak zelo ljubil svet, ki je tako rad zahajal na štrake, tople boulevardje Hollywooda, v eksotične havajske in filmske nočne klube, naenkrat zaprl v svojo vilo in sam vase. (Nadaljevanje jutri.)

som, s katoliško cerkvijo in njenimi podružnicami v Holywoodu, vodijo že dobra tri leta srdito kampanjo proti Chaplinu, kakršno si lahko človek zamisli samo v Ameriki. Ko se je Chaplin poročil s mlado Uno, hčerko O'Neilla, enega najbolj znanih ameriških pisateljev, je priobtel ves senzacionalni tisk naslove čez cele strani: »52-letni Chaplin je vzel 18-letno deklet«. Sleđila je tožba nekega dekleta sumljivega poklica proti Chaplinu, češ, da je oče njenega otroka. Sodišče je Chaplina oprostilo, izvedenci so s skrbno analizo dokazali, da ni oče tistega otroka, toda proces je bil obnoven in časniki so senzacijo vedno bolj nihovali. Med veliko rusko ofenzivo spomlad 1944 v Ukrajini, na začetku zavezniške ofenzive na Rim, je newyorški »Daily News« (lastnika Paterson, Mac Cormie), ki ima največji naklado v Ameriki, posvetil Chaplinovemu procesu šestkrat toliko prostora kakor krvavim in usodopolnim borbam v Ukrajini in dvanaajstkrat več kakor začetku zavezniške ofenzive na Rim. Milijonom ameriških čitateljev so s pomočjo takega tiska, radijskih postaj in filmskih žurnalov potnili ušesa, da je Chaplin pokvarjenec, tako da so mnogi izmed teh ljudi, rečimo pobožna gospodinja Johna Garfielda, verjeli, da je Chaplin res tak. Kako srdita je ta kampanja, kaže tudi naslednji primer: V

som, s katoliško cerkvijo in njenimi podružnicami v Holywoodu, vodijo že dobra tri leta srdito kampanjo proti Chaplinu, kakršno si lahko človek zamisli samo v Ameriki. Ko se je Chaplin poročil s mlado Uno, hčerko O'Neilla, enega najbolj znanih ameriških pisateljev, je priobtel ves senzacionalni tisk naslove čez cele strani: »52-letni Chaplin je vzel 18-letno deklet«. Sleđila je tožba nekega dekleta sumljivega poklica proti Chaplinu, češ, da je oče njenega otroka. Sodišče je Chaplina oprostilo, izvedenci so s skrbno analizo dokazali, da ni oče tistega otroka, toda proces je bil obnoven in časniki so senzacijo vedno bolj nihovali. Med veliko rusko ofenzivo spomlad 1944 v Ukrajini, na začetku zavezniške ofenzive na Rim, je newyorški »Daily News« (lastnika Paterson, Mac Cormie), ki ima največji naklado v Ameriki, posvetil Chaplinovemu procesu šestkrat toliko prostora kakor krvavim in usodopolnim borbam v Ukrajini in dvanaajstkrat več kakor začetku zavezniške ofenzive na Rim. Milijonom ameriških čitateljev so s pomočjo takega tiska, radijskih postaj in filmskih žurnalov potnili ušesa, da je Chaplin pokvarjenec, tako da so mnogi izmed teh ljudi, rečimo pobožna gospodinja Johna Garfielda, verjeli, da je Chaplin res tak. Kako srdita je ta kampanja, kaže tudi naslednji primer: V

Gospodinjske pomočnice sodelujejo pri obnovi!

V četrtek okoli 3 so se zbrale gospodinjske pomočnice v Delavski zbornici. Vse so vesele, namenjanih obrazov in pridnih delovnih rok! Kar veselje jih je pogledati Vsaka nosi v rokah zavojček s predpasnikom, krpo ali krtačo!

Danes moramo veliko narediti. Vsaka od nas mora iti domov z zavestjo, da je tudi ona doprinesla k obnovi! so rekse. Najprej se bomo pa pogovorile radi nedeljskih manifestacij, pravi neka tovarišica.

In živahno so bile pričele razgovarjati Sklenile so, da se bodo v sredo prav posebno izkazale. Na lepo okrašen voz bodo postavile štedilnik, mizo, polico, skratka — malo kuhinjo! In kuhale bodo! Nanesle si bodo krompirja od doma, fižola — vse kot za pravo kosilo!

Tovarišice, ker primanjkuje denarja za našo zastavo, sem jaz prinesla sto dinarjev! Veste, to sem dobila od našega doktorja!

In kako so bile ponosne one štiri, ki bodo šle na voz! Vse se bomo praznično oblekle v temne obleke in bele predpasnike. Naj vsi vidijo, da je tudi naš poklic mikaven in lep!

Kot otroci se veselijo. »Joj, kako se bomo postavile!« vzkljkajo.

Gledala sem jih in v duhu sem videla gospodinjsko pomočnico iz prejšnje stare Jugoslavije. Videl sem plaha, boječa kmečka dekleta, ki so prišle služiti v mesta in hčere številnih delavskih družin, ki niso mogle svojih hčera izučiti

za kakšen poklic. Plaha so bile in ponižne, vsak je postal za njimi kot je hotel »Služkinja sem, služkinja tja,« so ukazovale neuvidevne in godrnjave gospodinje. Nihče se nikoli ni potegnil zanje, nihče ni pomislil, da so tudi one željne malo pozornosti in spoštovanja, da so tudi one željne udeleževanja v javnem življenju. Saj so bile iz njega kot izključene. Poznala sem gospo, ki se je zgrozila, ko je zvedela, da je njena gospodinjska pomočnica šla v gledališče ali kino. »Poglej jo, kako se je prevzela, kar »damo« hoče igrati! To ji moramo izbiti iz glave,« je govorila. In ta gospa ni bila edina, ki je tako govorila.

V novi Jugoslaviji pa se vsi poklici spoštujejo, kakor se spoštuje vsak človek, ki je priden, delaven in ne živi na račun drugega. Vsi poklici so povezani v svoji sindikalni organizaciji, ki zastopa interese svojih članov. Tudi gospodinjske pomočnice imajo svoj sindikat. Štiri leta borbe in njene pridobitve so jih ohrabile. Nič več niso plaha in boječe. Samozavestne so! Pridno posegajo v javno življenje, pridno bodo tudi one pomagale pri obnovi.

Ko so se pogovorile o nedeljskih manifestacijah, so šle na delo. Razdelile so se v dve skupini. Prva skupina je šla v Kersnikovo ulico čistiti zgradbo, kjer bo dečji dom, druga večja skupina pa veliko meščansko šolo na Viču. Vso pot so prepevale, ko so šle na delo.

Dvignimo našo zastavo visoko nad delavski rod,« je odmevalo po vseh ulicah, kjer so hodile.

Oni naročniki,

ki še nimajo poravnane naročnine za nazaj, naj to takoj urede, da jim »Ljudske pravice« ne ustavimo. Uprava.

Šahovski turnir za prvenstvo Jugoslavije

Stanje po četrtem kolu je naslednje: Trifunović, Tomović in Vuković 3 točke; Pirc, Rabar, Puc in Kulzinski 2 in pol; Hajkiri in Cvetkov 2; Gligorić, Popović, Šubarić, Kostić 1 in pol; Radojčić 0.

Tovarna mesnih izdelkov pri Požarevcu povečala proizvodnjo

Požarevsko okrožje je znano po velikem izvozu prašičev, od česar okrožje samo ni imelo stvarno posebnih koristi, ker je moralo za drag denar uvažati suhomesne proizvode. V bivši Jugoslaviji se za to ni nihče brigal. Okrožni odbor je proučil to vprašanje in pričel graditi tovarno za predelavo mesa, ki bo kmalu dograjena. V tovarni bodo predelovali meso, toplili mast ter sušili slanino in meso. Tovarna se gradi na reki Mlavi blizu mlina v Bratincu. Velikega gospodarskega pomena te tovarne ni treba posebej poudarjati.

Uničeni gozdovi v okolici Sarajeva

Med štiriletno vojno so bili v Bosni in Hercegovini, zlasti v bližini Sarajeva, uničeni in opustošeni mnogi gozdovi. Narodni sovražniki, zlasti okupator, so brezobzirno pustili in sekali gozdove. Tako je popolnoma izgubil gozd v Grdnu. Ta gozd je bil 40 let negovan in vedno znova pogozden. Isto je na Trebeviču, zlasti v predelu Dobre Vode, kjer je bilo sekanje gozdov vedno za branično. Znana sarajevska izletna točka Pale je popolnoma opustošena. Crepoljko, Vučja Luka in drugi gozdni predeli okrog Sarajeva so popolnoma gohi. Razen okupatorjev in domačih sovražnikov so sekali med vojno pozimi drva tudi kmetje iz okolice Sarajeva in mnogi meščani Sarajeva. Škoda, ki so jo povzročili okupatorji, domači izdajalci in nezavedni državljani v gozdovih po okolici Sarajeva, je ogromna, tako v materialnem kakor tudi v zdravstvenem pogledu.

nata vrste na din 2.70 za 1 kg, za rumenomestnate pa din 2.50 za 1 kg.

Pridelovalec mora zabeležiti točen naslov kupca ter številko njegove osebne izkaznice, kakor tudi nakaznico za krompir. Te podatke in odrezke je dolžan izročiti okrajnemu narodno osvobodilnemu odboru, kjer prejme nakazilo za nakup racioniranega blaga, razen živil, izven rednih obrokov, in sicer v višini 15% vrednosti prodanega krompirja.

Člen 6. Nabavljajni zavod Slovenije (NAVOD) je upravičen nakupovati krompir po svojih zbiralcih na vsem ozemlju federalne Slovenije.

Vsak pridelovalec, ki proda krompir NAVODU, prejme za prodano količino krompirja nakazilo za racionirano blago, razen živil, izven rednih obrokov, in sicer v višini 30% od vrednosti prodanega krompirja.

Ta nakazila racioniranega blaga na izdana nakazila, kakor tudi vrsto racioniranih predmetov, ki jih prejmejo pridelovalci krompirja, določijo okrajni narodno osvobodilni odbori.

Člen 7. Pridelovalci krompirja smejo pripeljati krompir tudi na trg v okolici svojega okraja, v mesta Ljubljana, Celje in Maribor, pa tudi iz okoliških krajev navedenih v členu 4 pod b) to uredbi, ter ga tam prodajati na način, določen v členu 5 te uredbi.

Vsa po prednjih določilih prodana količina krompirja se prodajalcu vračuna v presežek, ki ga je dolžan dati na prodaj v smislu členov 2 in 3 te uredbi.

Člen 8. Vsaakdo, ki krompirja ni sam pridelal ima pravico do živilske nakaznice za krompir in sicer za 120 kg krompirja na osebo.

V kolikor si ne bodo upravičenci krompirja sami nabavili neposredno pri pridelovalcih, ga bodo prejeli iz zaloga, ki jih bo nabavil NAVOD in sicer postopoma v količinah, kot bodo objavljene naknadno.

Člen 9. Izključno pravico odkupovati fižol od pridelovalcev ima NAVOD. Ta bo razdeljeval fižol med potrošnike po odredbah Ministrstva za trgovino in prekrbno, ohranilo tistih organov, ki jih bo Ministrstvo za trgovino in prekrbno za to pooblaštilo.

Člen 10. Prepovedano je nabavljati krompir in fižol na način, ki nasprotuje določbam te uredbi, kakor tudi neposredno nabavljati krompir v krajih izven okolišev iz člena 4 te uredbi.

Pridelovalec, ki bi prodal krompir osebi, stanujoči izven navedenega okoliša, ali na način, ki ni dopusten po tej uredbi, ali po višji ceni, kot je uradno določena, izgubi pravico do nakazil iz členov 5 in 6 te uredbi.

Razen tega se tako prodajalec, kakor tudi kupac in posrednik, ki prekršijo določbo te uredbi, kaznuje po zakonu o pobližani nedopustne spekulacije in gospodarske sabaotaze od 23. IV. 1945., uradni list DEF št. 26. Blago, ki je predmet take prodaje se zapleni.

Člen 11. Ta uredba velja od dneva objave v uradnem listu. S tem se razveljavlja odločba ministra za trg, in prekrbno o cenah krompirja od 7. IX. 1945. Ur. list SNOS-a in Nar. vlade Slov. št. 35 od 15. IX. 1945.

Ljubljana, dne 20. septembra 1945. Minister za trgovino in prekrbno: Dr. Lado Vavpetič, l. r.

Gospodinjske pomočnice na skupnem delu pri čiščenju ljublj. šol.

Uredba o prometu s krompirjem in fižolom v gospodarskem letu 1945-46

Da se zagotovi preskrba prebivalstva s krompirjem in fižolom predpisuje Ministrstvo za trgovino in prekrbno Nar. vlade Slovenije na podlagi člena 6. uredbi o odkupu in prometu krušnega žita za gospodarsko leto 1945-46 od 6. 8. 1945., Uradni list DEF št. 58 ter po odobritvi zveznega ministra za trgovino in prekrbno naslednje uredbe: Člen 1. Krajevni narodno-osvobodilni odbori izvršijo pri posameznih pridelovalcih najpoznejše do 30. septembra 1945. popis vsega krompirja in fižola, pridelanega v letu 1945. Za vsakega pridelovalca je v popisu navesti, koliko ima družinskih članov, število prašičev, ki jih redi, kakor tudi koliko ima na zemlji povprečno zasajeno s krompirjem.

Člen 2. Za prehrano družinskih članov in delavcev zaposlenih v posameznem gospodarstvu ostane pridelovalcu na osebo 150 kg krompirja in 20 kg fižola, za krmiljenje prašičev za vsakega prašiča za pitanje ali za pieme po 300 kg krompirja ter za seme za vsak hektar posevka 2000 kg krompirja in toliko fižola, kolikor ga potrebuje sorazmerno pridelku za seme.

Prosežke nad gornjimi količinami morajo dati pridelovalci na razpolago za odkup. Količino presežka, ki pride v poštev za prodajo tako pri posameznih pridelovalcih, kakor tudi v vsem kraju, ugotove krajevni narodno-osvobodilni odbori po zbranih podatkih.

Člen 3. Krajevni narodno osvobodilni odbori morajo v treh dneh potem, ko so zbrali podatke, najpozneje pa do 4. oktobra 1945., objaviti javno, na krajevno običajen način, presežke, ugotovljene za vsakega posameznega pridelovalca.

Najpozneje do gornjega dne naj se

vrši sestanek vseh prebivalcev dotičnega kraja, na katerem se javno razpravlja o pravičnosti ugotovljenih podatkov. Zapisnik o sestanku pošljejo krajevni narodno osvobodilni odbori obnemu z ugovori, ki so prijaviteljni na sestanku ali najpozneje dva dni po sestanku, v nadaljnjih treh dneh okrajnemu narodno osvobodilnemu odboru. Okrajni narodno osvobodilni odbor izda takoj dokončno odločbo.

Člen 4. Tudi če preden je izvršen popis v amialu prednjih členov in ne ozirajo se na tam navedene roke, se vrši odkup krompirja na sledeč način:

a) vsak potrošnik, ki ni sam pridelal krompirja, sme kupiti krompir na prejeto živilsko nakaznico za krompir neposredno pri pridelovalcu v onem okraju, kjer stanuje;

b) prebivalci okrožnega mesta Ljubljana smejo kupiti krompir tudi v okraju Ljubljana-okolica, prebivalci okraja Celje-mesto tudi v okraju Celje-okolica in prebivalci okraja Maribor-mesto tudi v okrajih Maribor desni breg in Maribor levi breg.

Člen 5. Nakup smejo izvršiti upravičenci v okrajih navedenih v prejšnjem členu samo tako, da prodajo pridelovalcu za nakupljeno količino krompirja ustrezno število odrezkov svoje živilske nakaznice za krompir, odnosno živilskih nakazil svojih družinskih članov ter obnemu navedeno število teh nakazil, kakor tudi številko svoje osebne izkaznice in svoj točni naslov. Pridelovalcu smejo plačati največ ceno, ki je uradno določena za prodajo krompirja na drobno t. j. 3,50 din za en kilogram. Cena krompirja na debelo se določa za belomes-

Na dolnjski progji je preko Gruberjevega prekopa zgrajen nov železniški most.

O BVESTILA

Skupinski izlet Slovensko planinsko društvo je v sporazumu s PUTNIKOM sklenilo, da bo priloželo prirerjati odšel dalje vsako nedeljo skupinske izlete v naše lepe planine. Prvi tak izlet priredi Slovensko planinsko društvo s sodelovanjem PUTNIKA v soboto in nedeljo 29.-30. septembra, in sicer z naslednjim programom: Odhod iz Ljubljane z vlakom v soboto ob 13.30. Prenočevanje v Ratešah in Planici. Naslednje jutro Tamar-Mojstrska-Vršič s povratkom v Kranjsko goro. Povratek v Ljubljano v nedeljo ob 20.40.

Potuje se v posebnih rezerviranih vagonih. Cena vožnje tja in nazaj s prenočiščem v Ratešah in Planici din 85.— Natančne podatke dobite pri PUTNIKU, Dunajska cesta 2 (hotel Slon). Število udeležencev je omejeno.

FIZKULTURA Telesna vzgoja h kolesarskim dirkam na dirkališču

Kakor je bilo že javljeno, priredi kolesarski odsek FOS-a v nedeljo, 7. oktobra prvo kolesarsko prireditv, združeno s prvenstvom Slovenije in mesta Ljubljane, na športnem prostoru F. d. »Zelezničarja« (biv. Hermes). Dirkači, ki se bodo teh tekmovanj udeležili, lahko že prične s treniranjem. Spored prireditve bo obsegal več tečk in bodo, tako delne preizkušnje kolesarskega udeleževanja lahko tudi vse mlajše moči, ki imajo veselje do te lepe športne panoge.

Kolesarska dirka Trst-Varna

Naknadno smo prejeli še nekaj rezultatov a te velike dirke, kjer sta se plasirala med vidnejša mesta tudi naša kolesarja Valant iz Jesenice in Grmek iz Maribora. Valant je dosegel 9, Grmek pa 14. mesto. Zaradi poškodb med vožnjo so morali odstopiti ostali naši vozači: Starman, Vetrin, Jamnik, Stirn.

Sport na proslavi Cankarjeve brigade

Na sporedu spominskih svečanosti ob tretji obletnici Cankarjeve brigade sta bili tudi dve športni tekmi: v namiznem tenisu in nogometu. V troboju najboljših ping-pongašev XV., XXXI. divizije in novomeščanov, je zmagala ekipa XV. divizije. V nogometu sta se srečali reprezentanci XV. in XXXI. divizije, zmagala je XV. divizija v razmerju 2:1. Zmagovito moštvo je bilo ves čas v lahni premoči, lo pred nasprotnikom golom se ni prav znašlo. Zvezdi moštva sta znana nogometaša Lah in Žitnik.

Tečajji v sabljarnji se bodo pričeli z začetkom sleskega leta 1945-46. Vse bivše sabljače in tudi začetnike, kateri nameravajo gojiti sabljski sport, neglede ali so že vlačeni v obstoječi fizikalni društvi ali v svoji ozi, ki so zanimajo za sabljski sport, vabilno 27. septembra t. l. ob 18. uri na informativni sestanek v prostorih FOS-a, Narodni dom, Tomanova ulica.

Šolstvo

Studentje, ki so prosili štipendije za Sovjetsko zvezo, naj se zglasne na svojih okrajnih odborih Zveze mladino Slovenije, kjer jim je na vpogled seznam onih, ki jih je glavni odbor ZMS predlagal zveznemu ministristvu za prosveto in ki bodo po vsaj verjetnosti v kratkem odpotovali. V seznamu našti na pripravijo, za poi: vsaj eno oblogo, 1 zimski plašč, 1 par čevljev, 2 para perila, 1 odejo, vse šolske in osebne dokumente ter 4 slike. O datumu odhoda bodo vsi preko okrajnih odborov ZMS pravočasno obveščeni.

Učenci I. moš. meščanske šole v Ljubljani (Prule), ki še niso dvignili izpričeval in se vpisali za prihodnje šol. leto v gimnazijo, naj to zanesljivo store v torek 25. septembra.

Dnevne vesti

Dekanat medicinske fakultete v Ljubljani razpisuje sledeča mesta I. pri stolici za splošno patologijo in patološko anatomijo: dva mesta asistentov za patološko anatomijo; 2. pri stolici za fiziologijo in fiziološko kemijo; a) eno mesto asistenta pripravnika za fiziologijo; b) eno mesto asistenta pripravnika za fiziološko kemijo; c) pri stolici za histologijo in embriologijo; eno mesto asistenta pripravnika za histologijo in embriologijo. Prosilci naj vložijo prošnje najkasneje do 8. oktobra t. l. na dekanatu medicinske fakultete. Prošnji je priložiti listino po S 3 uradniškega zakona, poleg tega pa še curriculum vitae, seznam publikacij, ocenitve in potrdilo pristojnega NOO.

Delovanje tujkosporomnih zvez. Ministrstvo za notranje zadeve je odobrilo delovanje tujkosporomne zveze v Ljubljani in v Mariboru ter vseh tujkosporomnih in opeševalnih društev, včlanjenih v obah omejenih zvezah.

Veliki partizanski miting bo dne 14. oktobra na zgodovinskem partizanskem ozemlju, krajini izletniški in turistični točki na Debemcu pri Mirni. Vabimo vse tovariše in tovaršice-partizane iz dolnjskih borb kakor tudi vse izletnike in turiste, posebno pa tovaršice in tovaršice iz Bele Krajine in Ljubljane. Vse kar je potrebno: jedilo, pižne in drugo, preskrbi pripravilni odbor. Vlak iz Trebnjega do Mirne vozi ob 4.30 in 13.45 uri.

Dajalec krvi:

V torek, dne 25. IX. 1945. naj se od 8-10 gotovo javno naslednji dajalci krvi: Branislav Zorka, Krojaska 1; Bonača Zofija, Tabor 2; Dolene Vera, Vrhovnikova 17; Faval Vida, Perusškova 25; Germovšek Jože, Viš; Grurevič Bogomila, Riharjeva 6; Gregorčič Ana, Podlimbarskega 24; Heuffel Marijeta, Pokopalniška 8; Hudnik Ana, Vošnjakova 10; Janžek Franc, Malgačeva 2; Jereb Vilma, Zidovska 6; Klančar Angela, Bleiševska 42; Kosirnik Vera, Ceflavska 123; Kralj Franc, Zaloška 49; Kunc Franjo, Domobranska 23; Lampret Zinka, Dobrunje 15; Masla Ljubo, Križevniška; Mule Nežka, Ljubljansko področje; Novak Ivan, Kurilnica; Siska; Obster Karolina, Vodovodna 40; Pavlovič Ana, Medvedova 26; Pavlin Stanka, Medvedova 7. Ne zajtrkujte nič mastnega na dan dajanja krvi!

Ravnateljstvo kliničnih bolnišnic v Ljubljani sporoča: Zaradi pretvoritve bolnišnic in oddelkov medicinske fakultete in s tem v zvezi potrebnih popravil ter snajenja je število sprejema bolnikov omejeno je na najmanjša primera. Zaradi tega se zlasti ljudje iz oddaljenih krajev poslužujejo v prvi vrsti bolnišnic svojega okoliša in na silijo v ljubljanske bolnišnice. Do nadaljnjega bodo v ljubljanske zdravstvene zavode sprejeti samo bolniki, ki so neogibno potrebni takojšnje strokovne zdravniške oskrbe. Tov. zdravnike naprosamo, da to upoštevajo, ker so splošnemu zdravniku izdana točna navodila glede sprejema in imajo bolniki v primeru odklonitve samo nepotrebno izdatke. Vrh tega vabimo obiskovalce bolnikov, da kar najbolj omeje število obiskov v zavodih, sicer bo ravnateljstvo primorano iz zdravstvenih razlogov omejiti obiske le na določene dni.

Godbeniki žel. društva »Sloga« so poklonili ob priški obnega zbora din 126 za bolgarske ranjence-partizane.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala abonma za sezono 1945-46. V novi sezoni bo pet abonmajev: red Premier-ski, stalna abonmaja red Sreda in Četrtek, in gibljiva abonmaja red A in red B. Vabimo abonent doli v sezoni 34 predstav, 18 dramskih in 16 opernih. Objavljen je bil že repertoar našt, iz katerega bosta Drama in Opera črpali svoj spored, ki sioni predvsem na slovenskih delih, vsebuje pa sveda tudi klasični in internacionalni repertoar. Cene abonmajev so nizke, v Premier-skem abonmaju, ki dobi vsa premiere v sezoni, stane mesečni obrok za 1. vrsto parterja 135 din, na galeriji pa samo 35 din. V stalnih abonmajih red Sreda in Četrtek so cene abonmaja od 114 din navzdol, do 30 din. V abonmaju A in B pa od 103 din (za 1. vrsto parterja) navzdol, do 27 din (galerija). Vsi redi abonmajev, Premier-ski, Sreda, Četrtek, A in B dobijo isto število predstav, t. j. 18 dramskih in 16 opernih v sezoni. Plačljivi je abonna v 10 zaporednih mesečnih obrokih, prvi obrok pri vpisu. Vpisovanje abonentov je od srede, 26. t. m. dalje v večji dramskega gledališča, vsak dan od 9. do 11. in od 13. do 16. ure.

RADIO

Dnevni spored za torek 25. t. m. 6-6.15 Sovjetske pesni — 6.15-6.30 Hrvaška in erbska pesni — 6.30-6.45 Napoved časa in izveček iz poročil z dne 24. A. — 6.45-7. Koncertni valčki — 7-7.15 Pregled sporeda, objave in poizvedbe — 7.15-7.30 Kmetijsko — 7.30-7.45 Napoved časa in poročila — 7.45-8. Operna glasba — 12-12.15 Improvizacije: pianist Bojan Adamič — 12.15-12.30 Pregled tiska — 12.30-13. Lahka glasba — 13-13.20 Napoved časa, poročila, objave in pregled sporeda — 13.20-14. Plesni orkestri — 14-14.15 Koncert: violončelo in klavir — 14.15-14.45 Četrtek ure skladb V. Lehara — 14.45-15. Zdravstvena ura — 19-19.30 Partizanska ura: »Ob tretji obletnici Cankarjeve brigade« — reportaža — 19.30-19.30 Partizanske pesni (Miha Meh in moški zbor) — 19.30-19.45 Klavir. konc. — 19.45-20. Oddaja v Sovjetski zvezi — 20-20.30 Koncert mladim. pevskega zbora pod vodstvom Jovana Maksa — 20.30-21. Mozartov veser — 21-21.30 Napoved časa, poročila, objave in pregled sporeda — 21.30-22. Koncert malega orkestra Radia Ljubljane pod vodstvom dirigenta Uroša Prevošnika — 22-22.15 Oddaja za tovaršice v taboriščih po Nemčiji — 22.15-22.30 Dnevnik Radia Ljubljane — 22.30-23. Nočni koncert: J. S. Bach: Preludij v Es-molu (smrt. erk.) — J. Brahms: Simfonija v E molu.

KINEMATOGRAFI

KINO UNION: Ameriški film »Pomlad se prebuja«, tednik. Ob 16., 19. in 21. uri. KINO MATICA: Ameriški film »Raziskovalci Ekvatorja«, tednik. Ob 16., 19. in 21. uri. KINO SLOGA: Sovjetski film »Bilo je v Donbasu«, tednik. Ob 17., 19. in 21. uri. KINO TIVOLI: Angleški film »Letalo se ni vrnilo«, tednik. Predstave ob lepem vremenu od 19.30 dalje.

JAVNA BORZA DELA

RAZPOLOZLJIVA MESTA ZA MOSKE: 2 hlapcem, neomejenoma številu delavcev za sekanje drv, 20 uporničarjem, 28 delavcem minierem, 1 potarskemu pomočniku, 5 opokarskim delavcem, 7 otrodnim kovarjem, 2 kovarskim pomočnikom, 5 stavbnim ključničarjem, 1 kurjuču, 20 električarjem, 3 jem. 3 mizarjem, 1 stavbenomu mizarju, 8 sodarjem, 20 pritučenim sodarskim delavcem, 2 lesostrugarjem, 2 rezbarjem, 1 torbarju, 1 sidlarju, 13 čevljarjem, 2 usnarjem, 1 tiskarskemu strojniku, stavbe vajen pri strojih za vrsečo, 83 zidarjem, neomejenomu številu delavcev za stavbna dela, 1 sčebnikarju, 48 tesarjem, 1 kleparskemu vajencu, 1 vrvarskemu vajencu, 1 tapetnikemu vajencu, 1 dimnikarskemu vajencu.